

Nadaljni odgovor

bivšemu zasipnikarju g. Petriču, g. Zavrtniku in slovensko-ameriški žilindri g. Ferdinand Petschetu.

V poslednji izdaji "Glas Svobode" pisali smo pod zaglavjem "Namenje slovenskim delavcem in članom S. N. P. J." ter radi pomanjkanja prostora obljubili podati natančnejše detaje o že omenjenih junakih.

Tukaj podajemo torej našim cenjenim somišljenikom in naročnikom podatke kakor smo obljubili, glede letaka, katerega je zloglasna čikaška žilindra s pomočjo njemu vrednih kompanjonov izdala. Cenjeni čitatelji naj pa sami sodijo.

Letak, v katerem so izšli vsi trije svojo vrnazano strast, podlo obrekovanje, največjo laž in škodoželjnost, in ki je pomešano z veliko porejo zavisti, katerega se zreali v vsakem članku.

Oglejmo si nekoliko bližje te junake. Kdo so, in kaj so.

Jože Zavrtnik po imenu, prvi kaže svojo škodoželjno strast. S težkim in razžaljenim sreeom predočuje krivice, katere se baje delajo cenjenim naročnikom in društvenikom sploh. Strahu trepeče, da nebi naših cen. somišljenikov ali naročnikov kdo podpiral ali celo listu kaj v podporo dal.

Kako, jezuitsko ljudstvo predočuje krivice, katere se je zgodila "sodrug" S. Kaučič, ker se njegov nestramni dopis "K diskuziji II. glav. zborovanju" ni mogel priobčiti.

Predbaciva lastnika "Glas Svobode", da ni socialist, pač pa v vsih ozirih protisocialen! Glasilo "Glas Svobode" mu služi za špekulativno podjetje, meneč, da si stem svoje žepne krpa. Vi hinavce! Vi se predzneto ljubiti javnosti take ostudne in podle laži, katerih Vaš edini namen je, ovrniti, osramotiti in uničiti poštenega človeka, kateri si je skoz dolgo vrsto let prihranjeni in krvavo prisluženi denar založil ravno v "Glas Svobode" s zavestjo, da je živa potreba enega zavednega delavskega lista, ozir. glasila, kateri naj bi nevstraheno zastopal njih koristi. Tako se je zgodilo, in tako se še danes dela, vzlic vsim nasprotstvom, in delalo se boče na tem stališču tudi v bodoče, po zdravem socialnem programu, za koristi in svobodo proletarcev. Vi hočete natrobiti našim somišljenikom o špekulaciji in zasebnem krpanju žepov, lastnika M. V. Konde, dobro vednoč razmere in stališče, katero v finančnem stanju obstoji. Zakaj niste napisali poleg Vašega članka: — "čemu bi zavedni delavci podpirali "Glas Svobode", ker je zasebno glasilo, za špekulacijo in temu podobno podjetje, ker se zavednim delavcem poslovne knjige ne pokažejo, ima li Konda zgrubo ali dobiček, dasi se je večkrat dogodilo, da baš Vam ni mogel g. Konda tedenske plače, zaradi pomanjkanja dohodkov redno izplačati?" Je li to zasebno krpanje žepov, in izkoriščanje zavednih slovenskih delavcev? Tega Vi, g. Zavrtnik, ne vidite in nečete videti, ker Vaša črna strast Vas je zavedla na najnižjo stopnjo podlosti. Se li je mar list "Glas Svobode" odtgnil ali izneveril svojemu principu in programu? Mar ne pridejo diference med sodrugi socialne stranke po vsih deželah in sekejah? In to največ na časnikarskim polju, ker ravno tukaj so jako različna mišljenja (posebno če so pod uplivnim pritiskom prisiljena), katere se po vsem medsebojno ne strinjajo, vendar se pa vedno mirnim potom in brez zavisti poravnajo.

Ravno tako bila je diskuzija k II. gl. zborovanju S. N. P. J. sodr. S. Kaučiča pretirana, osebna, katere bi pa v širšem krogu zamogla le škodovati.

To pripoznali so zunanji kakor tudi tukajšnji delegatje S. N. P. J. in od-

ločno protestirati za priobčitev isti ga. Vse to pa je lahko razvidil sodr. S. Kaučič iz zasebnega pisma g. Konde, da ni puhalo iz Chicage in na vse mogoče načine uplivalo, kajti tej naši trojici je vse nekaj drugega rojilo v njihovih nečednih buticah. — Kaj ne, da je temu tako g. Jože Zavrtnik?

Govorilo, debatiralo in na vse mogoče načine povdarjalo se je v saloonih in privatnih lišah kako in kaj vse se ima vpeljati; stavile se so mreže in zanjke, ozir. so hoteli gg. Zavrtnik-Petrič pod pokroviteljstvom zloglasnega svojega glavarja — Pečeta vpeljati, vže dva, tri mesece poprej, ne da bi kdo pomislil bo-li društvo katerega izmed teh izvolilo ali ne.

Kako je ta trojica političnim potom iskala vzrok napadati Jednoto, dokazuje g. Zavrtnik kateri ob času mesečne seje S. N. P. J. na predlaganje vdeležitve narod. izleta, ni glasoval ne za, ne proti. Ravno tako S. Kaučič je izjavil svoj nasvet ozir. obsodbo o narod. izletu še le po zaključku iste ga. Je tako postopanje odkritosrčnih mož?

G. Zavrtnik kot vnet socialist in dober govornik bi ob priliki narod. izleta, ko bi se istega vdeležil, pridobil še marsikoga za soc. stranko. Mesto med ljudi, šli so g. Zavrtnik in drugi na pašnik med prazno grmičevje oznanjevat njih modrosti.

Omeniti moramo, da se je Jednoti predbacivalo tihotapstvo, humbug in drugo še pred II. gl. zbor. S. N. P. J. Kaj je dalo temu povod se še ni doglalo ali je skupni izlet vseh slovenskih društev v Chicagi, katerega so se tudi nekateri pametni slov. socialisti z predsednikom slov. soc. kluba na čeln vdeležili, ali prevetlika plača uradnikov v prvem letu obstanka Jednote? Glede plače tajnika Jednote naj bi ti učenci se šli učiti računati h kakemu pastirju, kateri bi jim povedal, da 12x40 je 480, ne pa 580.

To je torej kar g. J. Zavrtnika take peče, da sedaj grom in strele na Jednoto, uradnike in list "Glas Svobode" ozir. na njega lastnika meče, ker ni hotel delati kakor so oni hoteli. Zavrtnik! ali boljše rečeno Zahrbtnik, narod, ozir. društveniki so pravočasno spoznali Vaše puhle fraze, Vašo častilakomnost in dobičkazeljnost, in se od Vas obrnili ter si drugega izvolili.

Vse te Vaše škodoželjnosti sedaj odprto kažete, apelirate na društvenike, ter skušate s pomočjo Vaših kompanjonov delati zdrabže, nemir in sovraštvo med tukajšnjimi in zunanjimi društveniki in naročniki "Glas Svobode" sploh.

V vsem tem pa lahko vsak zaveden delavec sodi, in vidi le Vašo največjo zavist in častilakomnost, katero ste si že v duhu predstavljali. To je Vaš princip v boju za svobodo in bratstvo! — Rečem Vam, da nikomur ne imponirate.

Lahko bi pa še tukaj navedli dokaj neprijetnih reči o Vas, bodi si tu iz Chicage, stare domovine ali Clevelanda, ali mi ostanemo dostojni za enkrat, pride pa lahko še vse prav, ob priliki — zapomnite si to.

Tudi Frank Petrič se jako žalostnega počuti, kako nedolžno odkriva svoje dobro sree rojakom, samo pozabil je se pridejati, kako bi se tudi njemu "šikalo" eno boljših mest pri Jednoti zasesti. Kako bi on o delu in plači potem sodil, to nevedno — mislimo si pa lahko.

G. Petrič, zaletava se po največ v lastnika "Glas Svobode". Celo svojo strast, zavist in škodoželjnost meče proti njemu, in vse to brez pravega, tehtnega izroka. Da Vi niste mogli, ozir. niste smeli prisostvovati II. gl. zborovanju S. N. P. J. je krivo le to, da v jednotlivih pravilih poglavje V. čl. 42. in poglavje XXI. čl. 1. sta si povsem v protislovju ter drug drugu zega pobijata. Radi tega nastalo je

tudi debatiranje med jednotlivimi uradniki in zunanjimi delegati, zaključek bil je pa taj, da je pravilno držati se XXI. poglavja čl. 1. ker se tako obvaruje Jednoto prevelikih stroškov, za to je večina glasovala in je tudi bilo sprejeto na I. gl. zborovanju. (Glej zapisnik I. gl. zborovanja!) — Pri tem pa Vi najdete tihotapstvo, humbug, hinavčino in vrag si ga vedi kaj še vse. Ako Vas in Vaše črne kompanjone pošten človek po dokazih Vašega nesramnega dolženja vpraša, se bodete pa na vse mogoče načine zvižjali kot pes ako se mu na rep stopi.

Dokažite Vi denuncijate, le enemu jednotlivih uradnikov najmanjšo nerednost, ali nepoštenost pri opravilu iste. Nedožnega se delati, med svet trobiti in poštenim ljudem njih čast krasti, to je Vaše načelo, katero naj bi Vam služilo v dosegu Vaših slabih namenov.

Ste-li g. Petrič tako daleč zapeljani, ali ste tako zabiti, ali pa ste v resnici P-č, kateremu je vse prav, kamor ga kdo obrne in porine. Pajdašite se z ljudmi, z katerimi ste bili še pred kratko dobo največji smrtni sovražnik. V javnosti je bilo čitati po raznih časopisih, katere imamo še danes na razpolago, take ostudne in strupene članke, eden proti družemu, človek pa ki je te članke čital, misliti si je mogel, da le kroglja iz revolverja zamore to sovražstvo poravnati. Kaj ni temu tako g. Petrič? Danes pa stojite ravno onemu človeku na razpolago, ki ste mu vse mogoče grehe (katerih je sicer bilo dovolj) in pijane slabosti v javnosti povedali, da Vas tira kamor hoče — kakor p-ča.

Malo možtva in samostojne misli bilo bi za Vas veliko bolje — punktum.

Da si se nam studi na vse te zavisti in podle infamije odgovarjati, vendar pa imamo koncem tega vsega še opraviti s poglavarjem; ker se pa ta hinavce vedno skriva za stene svojega stanovanja, ter od tam mogočno zapoveduje svojim podložnikom, smo prisiljeni, da ga za las potegnemo na svitlo pa makari bi je v sami straji.

Ta glavar si je dal z debelimi črkami zapisati: "piše Ferdinand Petsche". Ferdinand Peče je to pot mogel poseči v javnost — pa še kako. Tako, lepo — počasi razvija svoje talente, ena, dve, tri — povsod o denarju govori. To je njemu vseč — "money, money talks".

Življenje vesoljnega ljudstva je dandanes živalsko. Kakor močna zver raztrga svojo žrtev, ravno tako tudi Ferdinand Peče, kadar se postavi na stališče, da je poklican pomagati nesrečne zakonske razdvojitji. Prva takšna žrtva bila je boljša polovica za \$25,00, druga nekoliko močnejša za ravno toliko, čeravno je hotel fungirati, kakor je to njega običaj, le za eno stranko, ker drugače sploh ni mogoče.

Kako Vi mislite, g. Peče? Denar je podlaga današnje človeške družbe, govori dalje, ona pa podlaga zločinov.

Za denar umori oče sina, za denar posreduje Ferdinand Peče za razporečitev, vsem zakonskim nesrečnim, pa makari za polovico zgoraj navedene svote, več ali manj! Punktum. Ako mu pa pameten človek pove resnice brk v brk, katerega ga tako hudo peče, te pa zmerja z "eks barabo"! Punktum.

Za denar se naredi vse, on je vsega mogočen — kaj ne Peče!

Ako nebi g. Ferdinand Peče se postavil na stališče, zastopati ob onim ženo in moža, ne bi nigrdar, ali vsaj ne tako hitro prišlo to grdo vmazano, ne častno perilo slovenski javnosti na dan, seveda tudi Ferdinand Peče ne bi imel \$50,00 v žepu, tudi to pove vse pa dasi v vsem drugim molčimo. Ta ožljndrana osebnost, ki je vsakedo v Chicagi, in veliko izven Chicage po-

zna, da se raje v stran obrne predno se bi imel z njim srečati ali spregovoriti.

Peče! povejte ali pokažite nam v Chicagi samo enega svojih prijateljev razven že omenjene "trefilje" (ki pa so povsem Vas vredni) in ki bi nam zamogel reči: "Peče je vsaj nekaj storil za napredek naše tukajšnje slov. kolonije!"

Mi smo prepričani, da ga nimate niti enega poštenega moža, kateri bi Vas zamogel izpričati, pač pa več kot dovolj, ki bi rekli, kjer je Peče, tja jaz ne grem in nemaram iti.

In taki ljudje naj bi potem gospodarili, neili in postavljali se na sodniške stolce — taka moralična propalica, ki še v vsem svojem življenju, odkar je pokokal "pusta" v Metliki po katoliškem obredu ni pomogel bodi si moralno ali finančno do kakke koristne delavske organizacije. — Da nam ne poreče, da lažemo: Bil je pred par leti v enem slov. pod. društvu ter v Chicagi; pa je kmalu izostal, t. j. ostal je mesečne prispevke dolžan. Potem pa še trdi, da je častno odstopil! — Sram Vas bodi! da si dobro vemo, da se Vas ta izraz toliko prime.

Vse to bi še človek potrpel in pregledal, da je to revše v resnici, kdaj ali kaj pripomoglo do ustanovitve S. N. P. J., ali da je njegova ideja kdaj bila ali pa da je član iste — čisto popolnoma nič. Peče — Prešern, take žilindre in duševne sirote hočejo razdirati kar so pošteni možje z velikim trudom vstanovili. Koliko člankov se je pisalo, koliko žive agitacije se je storilo, predno je zamoglo prodreti v širšo javnost, ter se tako vpoznalo za potrebno in zdravo združitve organizacije. — Sedaj pa na enkrat ker se je ideja vresničila in razširila pa pride žilindra z svojimi vrednimi kompanjoni in hoče zapovedovati, ter nekaj o tihotapstvu in izdajalstvu v javnosti govoriti.

Vsò to pa, seveda, zunanjim rojakom, ker tukaj mu je že davno odklenkalo.

Edino kako zeleno in zmešano človeče podobno A. Prešern-u se zamore na njegove limanice vjeti.

V ostalem pa prepuščamo, kakor rečeno, mirne duše, celo to surovo početje našim somišljenikom, naročnikom, kakor tudi članom S. N. P. J. v presodek. Prepričani smo že v naprej, da sodba ne bode za las od naše različna.

Kdor vse to dobro, zdravo in pametno prevdari, priti mora do zaključka, da je to eno izmed najbolj vmazanih del, kar smo jih Slovenci kdaj v Ameriki doživeli.

Nimamo strahu, da bi nam, kakor tudi S. N. P. J., škodovalo. Pišemo te le vrstice v prvi vrsti ker smo primorani se braniti na njih napade, in kdor je omenjeni, ožljndrani letak čital, pripoznal bode, da smo tu rabili le dostojne primerne izraze. V drugi vrsti pa, da jih (Pečeta, Zavrtnika, Petriča in to duševno revše Prešerna) izpostavimo našim zunanjim rojakom, da jih tudi ti spoznajo ter, da jih tako pred kakim eventualnim izkoriščanjem obvarujemo.

V bodoče prosimo vse društvenike, kakor tudi naročnike "Glas Svobode", da nam sporočajo kedar dobijo od zgoraj navedenih kako tiskovino, pismo ali kako drugo proti Jednoti ali "Glas Svobode" naperjeno in razžaljivo korespondenco ali pa isto direktno nam pošljejo, da jih tako zamoremo oddati v roke pravici. Upamo, da se ne bode nobeden zaveden rojak vsedel na take spletkarije, ter jim vsako odpošiljatev vrnil nazaj.

Vam pa, nečedni zahrbtniki, rečemo, da se še vidimo v bodoče ako Vas prej pamet nesreča, in to tako krepko, da Vam bodejo za vselej take infamije z Vaših butic prešle. — Zapomnite si to dobro!

V zalog! imamo še precej gradiva

tičoč se sotrudnika "propale" Zore g. Pečeta. Soc. demokrat.

Gospodu Jože Zavrtniku obratno v spominsko knjigo.

Zadnje soboto prejel je M. V. Konda po pošti oddano pismo od g. Jože Zavrtnika. V istim se g. Zavrtnik zaletava v nekiga moža v glavnim odboru, kateri je imel v Pueblo, Colo., sitnosti radi denarja. Kot olikan pošteni kakor imajo prijaznost g. Zavrtnik dokazati o sitnostih omenjeniga moža, kakor tudi o "taki preteklosti" g. Konde. Je-li po sebi vatle merite?

Da so se nekteri slov. socialisti namenili list "Gl. Sv." kupiti, ter ponujali 600,00 a ne lastniku lista, mešetarija se je vršila v saloonih in Pečetuvi trdnjavi, ako bi ga g. Konda ne hotel za to ceno prodati, zagrozili so se list uničiti, to dokazuje tudi letak, katerega te razposlali, in neki članek, katerega ste najbrže pozabili v uredništvu. — O revoluciji v Jednoti se je tudi že pred več meseci prorokovalo. Škodoželjni nameni so bili vže zdavnej zreli v vaših zvitih buticah. — Kakor g. Peče svetuje zavednim delavcem, ustanoviti si svoj posebni list, je vse hvale vredno. G. Pečetu ses najbrže še slime cedijo po rajni "Zori". Vspeli in dosegu vzvišenih ciljev, "frakeljna" bi bili z tem za nekaj časa zagotovljeni.

"NAŠI ZAPISKI."

Prejeli smo 4. t. m. 10. in 11. št. "Naših zapiskov" iz Ljubljane, z vezelanimivo vsebino kakor sledi:

Ivan Cankar: Še en simbol.
Oton Zupancič: Vis-a-vis.
Dr. Ivan Prijatelj: Prešernov spomenik in Ljubljani.

Josip Regali: Zajčev Prešeren kot monument.

Dr. Ivan Prijatelj: Drama Prešernovega duševnega življenja.

Etbil Kristan: Krst pri Savici.

Albin Prepeluh: Prešeren je ljudski pesnik.

Dr. L. Aforizmi.

Dr. Ivan Prijatelj: Od uredništva:

Tri slike Prešernovega spomenika.

Naroča se pri upravništvu Naših zapiskov v Ljubljani, cena 80 h., za naročnike 48 h. Samo za ta izvod.

Vsim svobodnomiselnim Slovincem priporočamo najtopleje "Naši zapiski" mesečno revijo, kateri prekosijo z svojimi podučljivimi, kakor tudi zanimivimi spisi vse druge v slovenskem jeziku izhajajoče časnike.

Naročitev za celo leto velja samo 2 k. 80 h.

Rusija.

Vzlic vsim obljubam carjevim o genju revolucije ni vgasnil, marveč plamen vstaje čedalje bolj šviga proti Peterhofu.

Grozno klanje je na dnevnem redu, katerih žrtve ne štejejo samo na stotine; tisoče ljudi je padlo v zadnjih dneh. Carjevi privrženci ščuvajo ljudstvo proti Židom, katerih usoda je vsega pomilovanja vredna. Vse bolnišnice so prenapolnjene z ranjenci. V južnih krajih Rusije najhuje vre.

Do 1000 mušikov je privedlo v vasi Gedosevograd v nekem skedenju shod; kozaki so jih zasačili in obkolili, ter skedenj zažgali. Okoli 800 mušikov je zgorelo, drugi so se rešili.

Avstrija.

Demonstracije, v prid splošni volilni pravici se vrše v raznih krajih Avstrije. Na Dunaju, v Pragi in Graecu je prišlo do zlatih prask med socialisti in policaji. V Pragi je 5 oseb mrtvih in mnogo ranjenih.

Nagle smrti je umrla soproga sodruga Jakob Aučiček-a, 1. t. m. v Chicagi. Blaga pokojnica, v obče priljubljena svobodnomiselnica zapušča žalujočega moža.

Lahka ji zemljica v tujini!

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Ponatis iz "Slov. Naroda"

DRUGI DEL.

II.

Napoleon je obenem poslal na Kranjsko nekaj vojaštva in zapovednik general Baraguay d'Hilliers je dobil ukaz, da mora braniti ljubljanski grad, dokler je živ le še en francoski vojak. Dne 11. julija je prišel baron Dumontet zopet v Ljubljano. Njegova četa je štela blizu 2.500 mož. Celih 16 dni je dan na dan naskakoval grad, a Francozi so vsak napad hrabro odbili.

Ker ljudje niso plačali vojne kontribucije, je Baraguay d'Hilliers dal aretirovati najuglednejše može v deželi. Aretirvani so bili generalni vikarij Golmajer, kanonik baron Taufferer, škof Brigido, grof Brandis, grof Lichtenberg, grof Barbo, baron Lanthieri, grof Thurn, baron Iazzarini, trgovec Nikolaj Recher in tudi eden najvnetejših prijateljev Francozov, veletržec Fran Ksaver Damjan. Novi francoski zapovednik pač še ni poznal razmer in ljudi v Ljubljani in je verjel kanoniku Tauffererju, ki mu je rekel, da sta proti plačevanju vojne kontribucije najbolj agitirala Damjan in učitelj Andrej Kopitar. Damjana so Francozi hitro dobili, Kopitarja pa ne, ker je bil v policijskem zaporu.

Dne 27. julija, tri tedne po bitki pri Wagramu, v kateri bitki je Napoleon presijajno premagal Avstrijce, in 15 dni potem, ko je bilo v Znojmu sklenjeno premirje, je Dumontet zapustil Ljubljano in peljal svoje ljudi na Hrvaško. Spotoma jih je nad polovico uslo in ti so potem plenili in ropali po deželi tako, da se je vse pred njimi treslo.

Vzlic sklenjenemu premirju ni bilo konec revoltam na deželi. Ljudje so bili po dolgi in fanatični agitaciji avstrijske stranke tako razburjeni in razdraženi, da so popolnoma podivjali. Celu v najbližji okolici Ljubljane so se primerjale revolte. Tako je 23letni Ivan Zanuškár iz Rudnika dne 11. oktobra s puško napadel francoskega vojaka, ki se je po Dolenjski cesti z nekim dekletom sprehal. Zanuškárja so prijeli in ga naslednji dan ob 5. poplne pri stražnici poleg sv. Florijana ustrelili.

Strašni so bili ti meseci za celo deželo, posebno pa za Ljubljano. Vse je bilo tako potro, da se je nihče ni več upal misliti, da postane kdaj bolje. In zato se tudi ni nihče vznemiril, ko so dne 22. oktobra začeli pokati topovi na gradu in zvoniti vsi ljubljanski zvonovi v naznanilo, da je bil 14. oktobra v Schönbrunu sklenjen mir in da je avstrijski cesar Franc moral francoskemu cesarju Napoleonu odstopiti vse zemlje od Lienza do Dubrovnika.

III.

V pritičju svoje hiše, tam, kjer je danes rotovška policijska stražnica, je imel Fran Damjan svojo trgovsko pisarno. V dopoldanskih urah je bilo tu zmirno živahno vrvenje, popoldne pa je bila ozka in temna pisarna zapuščena in je bilo tu tiho in mirno.

Dne 13. novembra leta 1809. popoldne je v Damjanovi pisarni sedela za gospodarjevo mizo mlada dama. Pred seboj je imela veliko trgovsko knjigo, v katero je vpisovala dolgo vrsto števk iz različnih drugih knjizic.

Šele ko se je v itak temni sobi začelo mračiti, je mlada dama odložila pero in zaprla knjigo. Potem pa je naslonila glavo v roke in se zapotila v svoje misli.

Nakrat se je zgenila. S ceste se je slišal velik šum. Slišalo se je piskanje in bobnanje in hitri koraki precejšnje množice. Mlada dama je vstala in stopila k oknu, da vidi, kaj se zunaj godi. Množica se je bila vstavila tik rotovža, okrog večjega oddelka francoskega vojaštva. Kaj se je zopet zgodilo? Mlada dama ni bila radovedna. Ravnodušno je stala pri oknu. Njene velike sive oči so sicer srle na zbrano ljudstvo, a njene misli so bile kdove kje. Sicer pa z okna ni bilo videti, kaj se je godilo pred rotovžem.

Zdaj je prihitel v sobo stari Damjanov hišnik skoro brezšapno.

— Gospodična, je zaklical, pojdite vendar gledat! Francozi bodo smeli z rotovža cesarskega orla, gospod Kopitar pa stoji na stopnicah, maha s klobukom in kriči, kakor bi bil obesen.

— Kopitar? Torej so ga vendar izpustili iz ječe?

— Že simoči! A slabo izgleda, prav kakor bi bil bolan. In oči se mu tako čudno svetijo —

— Stopite h gospodu Kopitarju in ga prosite, naj pride malo sem.

Hišnik je zapustil pisarno in se pridružil množici, ki je bila med tem tako narasla, da je bil ves trg poln ljudi. Francozi so ta dan z vseh javnih poslopij odstranili avstrijske grbe in sedaj z rotovža snemali velikega črnega orla, ki je tam visel iz časa cesarja Karola VI. Na njegovu mestu so križema obesili dve francoski zastavi, na sredi med njima pa obesili zlatega orla — orla francoskega cesarstva.

Ko je bila ta prememba izvršena, je zadonelo francosko povelje — vojaštvo je prezentiralo s puškami, zapeli so bobni in vojaška zastava se je nagnila k tlom v pozdrav zlatemu orlu na rotovškem pročelju. Potem je vojaštvo odkorakalo pred škofijo, kjer se je bil nastanil pred dnevi došli generalni intendent d'Auchy, in vsa množica je drvila za njim, tako da je bil Mestni trg hipoma izprazen.

Mlada dama v Damjanovi pisarni je bila svoje lice naslonila na šipo. Niti je zapazila, da se je množica že razšla in da je nastalo na Mestnem trgu zopet tiho in mirno niti je slišala, da je nekdo trkal na pisarniška vrata.

— Kaj ni nikogar tu? je nekdo vprašal pri napol odprtih vratih.

Šele zdaj se je mlada dama zdrnila iz svojih sanj. V pisarni je bilo že tako mračno, da se je mogla razločiti, kdo da je pri vratih. Videla je samo, da je tujec francoski oficir.

— Kaj želite?

— Gospoda Damjana iščem.

— Zdaj ga ni tu, a če hočete malo počakati, ga pokličem.

— Tujec je stopil v sobo in se približal oknu tako, da je svetloba s ceste padla nanj. Bil je visok mož z arečih oči in zagorelega obraza. Ko je mlada dama pogledala v ta obraz, je skoro omahnila. Krčevito se je prijel za stol in ni mogla storiti nobenega koraka.

— Konrad! Ali je mogoče?

— Vi me poznate? se je čudil tujec in potem nekoliko počasneje in negotovo dostavil: Pa ne da bi bili vi — gospodična Mara?

Mlada dama je samo prikimila in mehanično položila svojo roko v roko Konradovo.

V tem hipu je prišel v sobo hišnik in prinesel luč. Postarni mož je kar ostrmel, ko je zagledal francoskega oficirja, ki je tako brezbrizno držal domačo gospodično za roko.

— Ne zamerite, je rekel slovenski in zvedavo in nezaupno ogledoval francoskega oficirja, gospoda Kopitarja nisem mogel več dobiti. Ne vem, kam je šel. A — ne zamerite — tega Francoza pa jaz poznam — samo ne spominjam se, kje sem ga videl.

— Saj vas jaz tudi poznam, stari grešnik, se je zdaj oglašil francoski oficir, in še iz tistih časov, ko še niste imeli sivih las.

Hišnik je stal pred tujcem, kakor bi bil okamenel. Niti besedice ni mogel ziniti, samo debelo je gledal, kakor da bi se bil zgodil pred njim kak čudež. Šele čez nekaj trenotkov je prišel k sapi in rekel:

— Da me kak francoski oficir pozna, se ne čudim, ali da Francoz slovenski govori —

— Zdaj vidim, Janez, da ste res stari in neumni, mu je segel tujec v besedo. Torej, da bodete vedeli, kdo da sem, Vam povem, da mi je ime Konrad Podobnik. Tega se vendar še nekoliko spominjate.

Molče je hišnik gledal Konrada; čez nekaj hipov je začel s predpasnikom počasi brisati roke in lice je dobilo neki veseli izraz.

— Kaj pravite? Kdo ste? A Vi da ste Konrad? Pa Podobnikov Konrad? Zdaj pa je stari mož storil dva hitra koraka in pomudivši tujcu roko veselo vzkliknil:

— O, če ste res Podobnikov Konrad — Bog Vam daj dobro, tako sem Vas vesel, kakor da bi bili moj sin.

— Res sem Podobnikov Konrad,

res! Zdaj pa mi Vi povejte, stari Janez, če je ta gospodična, ki ne izpregovori nobene besede, res gospodična Mara, ali če se meni blede.

— Lej ga, se je čudil hišnik. Kdo pa naj bo! Da, da, to je gospodična Damjanova, tista, ki ima največ snubcev v Ljubljani, pa nobenega ne mara, tista —

— Janez — je nejevoljno zaklicala Mara.

— Ne zamerite, gospodična, se je smejal hišnik, a danes sem tako vesel, da moram katero povedati. A zdaj grem iskat gospoda. Pol Ljubljane bom sklical —

Janezu ni bilo treba iti, ker zdaj je v sobo stopila velika družba. Gospod Damjan jo je bil pripeljal, da bi praznovala osvobojenje Andreja Kopitarja, a nihče ni slutil, da se je ta dan po dvanajstletni odsotnosti povrnil v domovino Konrad Podobnik.

V Damjanovi hiši že dolgo ni bilo tako srečnega in veselega večera. Janez je moral res sklicati "pol Ljubljane" in vse se je radovalo Konradove vrnitve in Kopitarjevega osvobojenja.

Seveda sta morala oba pripovedovati o svojih doživljajih. Konrad je bil potem, ko je pobegnil iz Ljubljane, dovršil v Milanu svoje študije. Vzlic vsem prošnjam na vlado in na cesarja Franca se mu ni dovolilo, da bi se povrnil v Ljubljano. Ko se je to leto začela vojna, je prostovoljno vstopil v francosko armado. Sprejeli so ga radi, ker so potrebovali inženjerjev. Udeležil se je bitke pri Wagramu, a čim je bil sklenjen mir, je izprosil, naj se ga pošlje v Ljubljano, da vidi še enkrat svojega, že dolgo časa bolnega očeta in znanca in prijatelja.

Medtem, ko je Konrad na kratko poročal o svojih doživljajih, pa je Andrej Kopitar na drugem koncu mize dajal duška svojim čutilom.

(Pride še.)

Velika slavnostna zabava.

SLOV. DEL. PEVSKI ZBOR

"OREL"

priredi tretjo obletno slavnostno zabavo v soboto dne 18. nov. t. l.

V narodni dvorani vogal 18. ul. in Centre Ave. Chicago, Ill.

Poleg nastopa zbora z povsem novimi krasnimi slov. pesmami, priredi slav. občinstvu veselo zabavo

VINSKA TRGATEV

Razume se, da tudi ribniškega župana, kateri h temu pripada ne bode manjkalo.

Po dokončanem programu pa prosta zabava do 2. jutra

VSTOPNINA 25c. ZA OSEBO.

Dane v spremstvu gospodov vstopnine proste.

K mnogobrojni udeležbi najljubdeje vabi ODBOR.

Vabilo na veselico

katero priredi

društvo V. sv. MARTINA

NEDELO DNE 12. NOVEMBRA 1905.

Pod vojaškim načelom

narodni dvorani na vogalu 18. ulice in Centre Ave.

Začetek točno ob 2. uri popoldne.

K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno

ODBOR.

NIČ VEČ BOLEZNIJ, — NE HIPNIH, NE KRONIČNIH!

Nov in velikanski zdravniški zavod v New Yorku.

Dela čudovita ozdravljenja.

Na stotine ozdravljenih. Nobena prevara. Njih spričevala in zahvale so potrjene od javnih notarjev, ter so bistven dokaz o sijajnih zmognostih profesorjev.

Berite to kar potrjujejo osebe, katerih slike vidite tukaj. Njih imena in naslovi so vsakemu na razpolago.

Od blizu in daleč

možje in žene, mladeniči in starčki, dečki in otroci, priznavajo ozdravljenje po zaužitju zdravil tega zavoda. Vspheh tega novega obličja le v tem, ker ima svoj poseben zdravniški zbor raznih specialistov za vsaktero sledečih bolezni: Ravmatizem, srčne hibe, nalezljive bolezni, kožne bolezni, očesne, ušesne bolezni, bolezni v nosu, grlu in prsih. Ako zgubljate lase, če vas boli želodec, dalje, za spolske bolezni, za hemoroide, odrvenenje kakega uda, kapljavico, sifilis, impotenco, neredno mesečno čiščenje, krvne in trebušne bolezni, oslabelelost telesa in vsakojake druge bolezni.

Universal Medical Institute New York

Jaz spodaj podpisani potrjujem s tem drage volje, da sem več mesecev trpel na slabostih, vednemu glavobolu in otrplosti križi, tako, da mi je bilo življenje neprestano trpljenje. Danes pa sem hvala Bogu popolnoma zdrav po jednomesečnem uživanju zdravil, ktere sem prejel od Universal Medical Instituta.

Jaz dam s tem spričevalo — kot dokaz moje udanosti in visokega spoštovanja zdravniške vede imenovanega zavoda in dovoljujem, da se priobči to pismo z mojo sliko po časopisih.

V znak zahvale srčno udani Frank Tulliovič, — Springfield Ave. Grantford, N. Y.

To spričevalo je bilo podpisano: mojej prisotnosti 8. septembra leta 1905. Nikola Grill, Notary Public, 99 Grand St.

Dragi gosp. doktor iz Universal Medical Instituta v New Yorku.

Srčno se Vam zahvaljujem za Vašo uspešno zdravlja, s kterimi ste ozdravili mojega malega deteta. Vi ste otroka ozdravili popolnoma po jednomesečnem zdravljenju, čist mu ni mogel nijeden zdravnik več pomagati.

Sprejmite dragi gospod zdravnik, moje najiskrenjše zahvalo. Zajedno Vas prosim, da prijavite moje pismo v časopisih s sliko moje in mojega deteta. Z gotovljam Vas da Vas hočem priporočiti vsakemu bolniku, najsi trpi na katerikoli bolezni.

Ostajam vedno udana in hvaležna Ida Rutilsky — 3 — 116 — Dimley Pa.

Za vsakovrstno bolezen poseben zdravnik!

Za vsacega bolnika se posvetuje cel zdravniški zbor zdravnikov, osobito se pa ravna po nasvetu dotičnega zdravnika specialista.

To Vam dokazuje in janci ozdravljenje ker Vam dotični specialist predpiše ravno ista zdravila, ktera je vže preje stoterim bolnikom jednake vrste poslal z dobrim vsphehom.

Če imate priliko, poselite nas v New Yorku osebno ter poskusite za enkrat ozdravljenje s pomočjo našega imenitnega patent. električnega stroja "Statio". Ta stroj učinja izvrstno in zdravi: revmatizem, gobe, nevrozitetu, impotenco, ter oslabelelost organizma.

Ne izgubljajte časa po nepotrebnem.

Ako bivate daleč, naj si bodz tu ali tam, pišite to v svojem jeziku; opišite kar najbolj natančno Vašo bolezen in mi Vam pošljemo zdravila po "Express" in z vsemi določili in nasveti v vsakteri vkraj Združenih držav, Meksike in Kanade.

Zdravila sprejmite s trdnim prepričanjem, ker ona Vam donajajo srečo in blagostanje k Vašej družini.

ČAUPAJTE NAM — MI VAS NE VARAMO. — REDKO KEDAJ JEDNAKA PRILIKA ZA OZDRAVLJENJE VAŠE BOLEZNI V KRATKEM ČASU.

NASLOV:

Universal Medical Institute,

30 W. 29th Street, New York, blizu Broadway.

PRVNE URE: Vsak dan od 10. do 1. ure pop., ter od 2. do 6. ure pop. — Ob torkih in sobotah od 2. ure dop. do 5. ure pop., in od 7. do 8. ure zvečer — Ob nedeljah od 10. ure dop. do 1. ure pop.

Kranjsko slovenstvo.

Is stare domovine.
(Konec.)

Kat. duhovnik si je znal v slednjih stoletjih pridobiti s svojim verskim sistemom neko veljavo; ljudje so bili pri nas vajeni, oči zatisniti pred vsemi grdobijami kat. duhovnika. Bili so Slovenci čudno verni v zadnjih stoletjih. Nobeđen si ni upal razmišljati o tem, kaj je naravno mogoče in kaj ne v tem zistemu. Danes je to vse drugače. Naravoslovne vede so prižgale svoje luči tudi na Slovenskem. Prav človeško umljivo je marsikaj že postalo na Slovenskem, kar je bilo prej nadnaravno, nadčloveško. Marsikateri humbug postal je očiten in razudnanosti farovških celibaterjev so prišle nevsiljeno v javnost ter se ožigosale, kakor so zaslužile. In živeti in dobro živeti tu na zemlji — kar priti ima po smrti, kaj to komu mar, — se še tudi glasi iz razvoj gospodarstva in duševnosti na Slovenskem. Tudi na Slovenskem se vidi isti vesmir, iste zvezde in tudi Slovenceem so zvezdogledeučenci in naravoslovci-geologi povedali, kaj so našli nad zvezdami in v zemlji. — Krog nasprotnikov kat. duhovništva naravnost, vera, a-nalofnost, indiferečnost se množi. Prepovedanja kat. duhovnika v mestnih cerkvah ne poslušajo več izobraženi in če bi, težavno stališe bi imel duhovnik, ko bi imel razlagati poslušalec vsako nedeljo drugi čudež, drugo protinaravno prikazen. Sicer je res, kapelani uganjajo z dekleti in fanti svoje neumnosti, jih versko bunijo. Marijine družbe. Ali to vse bo kmalo minilo; ljudje se bodo naveličali teh komedij; zasmeh pametnejših učinkuje razdivalno in stariši bodo našli, da je ta pobožnost spojena z ljubeznijo, ki čez 9 mesecev pokaže prav nepobožnega ajeda Sicer pa je vsaka pronačeta verska pobožnost spojena s spolnim čustvovanjem, ki rado na stran udari, ne zdravo postane.

Dnevi letošnjega septembra so odgnili marsikateri zastor. Dobro je bilo, da je naše duhovenstvo pokazalo svojo mržnjo proti ljubljencu omikanejših Slovencev in se tako prozorno, tako neumno telebasto. Dejstvo, da kažejo dunajske vlade vedno bolj, da se opirajo na kat. cerkev in vojaštvo, je našim duhovnikom zmedlo mirno razmišljanje. Isti mislijo, da se mora tudi mestno občinstvo na mah udati njim. Nastopajo kakor njihovih denarjev lačni šuklje pri zadnjih obč. volitvah v najvišji krogi udani kat. duhovenstvu. — Vihar nevolje, naš sprotstva se je vzdignil v teh dneh septembra. Kaj nas brigajo vlade! — Pride čas, ko bodo velike mase ljudstev vladale svet po svojih izvrljenjih. Tudi ta vladna gloriola je zatemnela in drugi pojmi o državi in državnem življenju hodijo mej ljudi in tudi mej slovenske ljudi.

Naj drugod takozvani liberalizem gospodarsko in s svojo duševnostjo bodi v zaton in nastopajo na njegovo mesto socialistične stranke; — to jedno je gotovo, da na Slovenskem klerikalizem ne bode zatri svobodomiselnosti, za to nam je priča in tolažilo Prešernova slavnost meseca septembra.

Na Kranjskem gotovo ne. Recimo štajerski Slovenci kar hočemo. Kranjska je ognjišče Slovenstva in še dalje proti izhodu se iskri iz nje. Tukaj je začel veliki gospodarski in duševni prevrat na slovanskem jugu, luteranska reformacija v 16. stoletju, tukaj so imeli papeži in tedanji avst. vladarji največje delo, da ustavijo to povodenj, da se ne razlije v Italijo. Kranjska je dala najboljšo vojskovodje proti Turkom, iz Kranjske se je razširjevalo pozneje na periferije in tudi na Hrovaško marsikatero napredno duševno gibanje. Kranjska nima tako bogate poljedelske zemlje, kakor slov. Štajerska, ali ljudstvo je jako nadarjeno. Morebiti da je Slovenstvu samo Kranjska več kakor polovico ljudi večjih duševnih zmognosti v vseh ozirih. Na Kranjskem je zanimivejše javno življenje. Koliko knjig se tukaj bere, koliko časopisov! In politični boji zbuja tudi maso, jo budijo k zavednosti, da ne spi, da se zaveda za razvoj gospodarstva, da pogleda, kaj se godi žnjo. Tudi najnovije stremjenje, socialistično vseh smeri imamo na Kranjskem. Mesta na Kranjskem, nedavno še pomemne-

na, so narodna in veleposestnik na Kranjskem, kar ga še more gospodariti in kar ga je starejših rodov; ni sovražnik ljudstva; on danes ve, da je gospodarsko žnjim zvezan, da pade on, ako ljudstvo ne ustrezne zahtevam gospodarstva.

Mej kranjskimi veleposestniki je nekaj nemško mislečih mož, ki ne zapostavljajo domačina tujeu. Imamo dokaze, da so se veleposestniki potegnili z vso energijo za Slovenca — uradnika proti Nemcem! Kadar pride do pravega, pokažejo posebno pametni stari kranjski plemenitaži, kje so doma.

Zalostno je videti, ako se dela iz nekaterih krajev na periferiji proti kranjski svobodomiselnosti. Naše vlade so do kosti farške. Večina slov. kmetov pošilja farške ljudi v deželn in državni zbor. Slovenceem bi se moral cediti med od ust, kat. duhovnik je v naših vladah trumpf. In vendar nič ne dosežejo ti ubogi tlakarji avst. farških vlad, naši kler. drž. poslanci v korist Slovenstva. Nemaajo upljiva nikjer. Pa jih je dosti. — Zakaj bi se tedaj le koristi in velike koristi naprednega dela na Kranjskem žrtvovale tej neumni fiksnii ideji sloge s kat. duhovniki, kakor se goji na Slov. Štajerskem in drugod na periferiji. Trgi, mesta na slov. Štajerskem so še danes po večjem pomemena. V savinski dolini, ob Dravi in hrvaški meji ne toliko, kakor drugod, — ali tudi tukaj precej. Okolo Maribora se pomemuje naš kmet. Tudi tega ne morejo farovski staj. advokati ohraniti Slovenstvu.

Gospodarstvo vlada na slov. Štajerskem tujeu. Boljši gospodarji kmetije so tam mirni, premirni; nečejo z drugo trumo za advokati farovža; v mestih ni na slov. Štajerskem naših produktivnih ljudi, ki bi imeli koristno svezjo s pametnejšimi na kmetiji. Na Kranjskem se ne bo glasil vedno le klie. "proti farjem", treba bo klicati po drugem gospodarstvu v prvi vrsti, ali ta klie proti farjem ne bo utihnil, tudi ne vsled druge osnove gospodarstva, ki že prihaja drugod, se že uresničuje; dokler še kaj bo kat. duhovnika hode tudi novi socialističen človek sovražen feudalnim močem. Kat. duhovnik je tudi sovražen pravemu socializmu. Ali s klieem: "vse za vero, dom, cesarja", se ne spravi v ognjevitejšo delo nikjer več zdajšnjega človeka. Le najhujši analfabet se bo po vinu za to zastarelost ogreti dal, ali le tako dolgo, dokler vlada v njem alkohol, ali goljufija, da je vera vse na svetu, življenje pa ne pomenja nič.

Na slov. Štajerskem je več svobodomiselnih kmetov, kakor na Kranjskem. In le-ti ne pomagajo zatreti nemštva v trgih in mestih. Apatični so. Za napredne razvoj gospodarstva, duševnosti se ne da delati skupno z elementi, ki so in morajo biti sovražniki vsega razvoja gospodarstva in duševnosti. In na slov. Štajerskem obdaja tudi kmetijo veliki svet novejših razvojov.

Dobro bi bilo, ako bi prišli v teh krajih do besede slov. ljudje, ki stojijo sredi produktivnega dela kmetije, rokodelstva, industrije. Ti bi povedati znali, da se imajo zahvaliti nemškimi nasprotnikom farovža, da ima Slovenstvo na Štajerskem najmanjši odstotek analfabetov, da je hmeljarstvo, sadjarstvo, vino-živinorejja, na visoki stopnji razvoja.

Pač zna na slov. Štajerskem skoraj že 40% kmetov ljudi tudi nemško. Šole so tega krive! — Seveda in veliko gospodarsko življenje, ki je privleklo tuje podjetnike, tuje kvalifikovane industrijske delavce v deželo. Vse to bi bilo milejše, ne toliko nevarno slov. narodnosti, ako bi bunila nesloga z farovžem to mirno stoječe jezero. Ljudsko maso na slov. Štajerskem. Ako bi bili posvetni vodje na slov. Štajerskem v pravem času razvili liberalizem, ki jim vsem v krvi tiči, bi že danes imeli ¾ meščanstva doma in kot soboritelji proti kat. duhovenstvu v slov. vrstah. Tako pa delajo Nemci in pomemenci kar hočejo.

500 tisoč je Slovencev na Kranjskem, toliko jih je na slov. Štajerskem. Pa kak razloček v duševnem življenju tukaj in tam! — Čemu svobodomiselnost delo motiti, ki je pogoj gospodarstva in življenja, ako se tega slednjega še neče pričeti, ako se ne upajo ti štajerski advokati in drugi priznati, da so soc. demokrati. Le

trojno stremjenje je danes na Slovenskem mogoče: klerikalno, liberalno, ali socialdemokratično. Vse drugo nima smisla in naj se zove napredno, radikalno narodno, ali kršč. socialno.

Je pač reva. Naše gospodarstvo je majhno. Ima vse znamenja liberalnega gospodarstva, ali ne stvarja v domovini soc. demokratične stranke, premalo je industrije v deželah in naš človek hodi v industrije tuje kot delavec za težavna dela, ali le kot navaden knap v domače premogrudokope, boljši kvalificiran delavec pa prihaja iz tujeine v naše kraje. Ta nima upljiva na maso. Zaradi tega tudi tako malo zanimanje za vprašanje gospodarstva, za bodočnost istega mej mlajšimi akademiki.

Radikalizem se zove pri nas, razdirati, kar so drugi v zasledovanju časovnih vprašanj storili, pa nvesti si, kaj se prav zaprav hoče zasledovati v bodoče. Socialistična omika je pri nas prav redka mej akademiki, ali radikalno uganjati osobnosti. Postanite soc. demokrati in opravičeni ste, da propagirate še intenzivnejšo svobodomiselnost. V spremstvu kute, — nemate pravice se oglašati.

Badaya dobite!

Veliko podobo z dvanajstero kabinetnih slik. pri fotografu

J. F. Maly,

570 W. 18. St. blizu Blue Island

Dobro delo, zmerne cene.

Raznovrstni godbeni instrumenti po nizki ceni.
JOS. JERAN,
459 W. 18. St. Chicago,
se priporoča za popraviljenje god. instrumentov

Vaclav Donat

izdeluje neopojne pljace — sodovico in mineralno vodo.
576 W. 19. St. Telefon, Canal 6296

ZAUPANJE

se prav lahko stavi v oni lek, ki je že več ko četrt stoletja pomagal zdraviti bolnike. Severov Balsam za pljuča si je v tem času stekel brezštevilnih zahval, ter je danes najvspešnejše zdravilo v lečenju kašlja, prehlada, vnetja dušnika, oslovskega kašlja, hrupe in vseh prizadetij na pljučih. Pridružite se onemu zboru, ki pohvalno opeva

Severov Balsam za Pljuča.

Cena 25 in 50 centov.

Tu sledi jedno izmed tisočih priznalnih pisem, ki jih imamo na razpolago

"Našli smo, da je Vaš balsam za pljuča ozdravil člane naše družine ne same v slučajih hu-dega prehlada, kašlja in prizadetij na pljučih, ampak tudi, da je isti najfineši lek zoper katar. Louis Suldovsky, Chippeva Falls, Wis."

Dobro za žene.

Sredstvo, ki pomaga ženskam pri boleznih njim lastnim. mora biti čistano.

Severov ženski regulator

Je že na stotine žensk rešil hu-dega trpljenja. Koristi namreč materam, ženam in hčeram. Pišite po knjžice "Ženske bolezni", ki jo brezplačno razpošiljamo. Cena \$1.00.

Suhotni ljudje

potrebujejo nekaj več kot hrano, da postanej jačji.

Severov balsam življenja

ozdravi nezavžitost in podeli zdrav apetit. Vsakemu organu povrne zdravje in čilost, ter napravi telo debelejše. Koristi možkim, ženam in otrokom. Cena 75c.

Nepokojno srce

ima oni, ki trpi vsled srčne bijbe. Strah pred zgodnjo smrtjo ga vznemirja.

Severov srčni krepčilec

ojači slabotne srčne stranice, odvajanel in vsrpalne žile ter pospešuje delovanje srca in pretakanje krvi. Najbolši lek zoper vse srčne bolezni. Cena \$1.00.

Miren spanec

bodete imeli, če uživate

Severov laksoton.

Ozdravi opešanost vsled nervoznosti možganov in podeli moč celemu sistemu, ki je opešalo vsled pogostega pijančevanja in druge zlorabe. Preprači celotno opešanost živcev. Cena \$1.00.

V vseh lekarnah. Zdravniški nasveti zastoj.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Yondorf Bros

365-367
Blue Island
Avenue
in vogal 14.
ulice.

Solidna trgovina oblek.

Možke obleke in suknje najnovije mode po... \$ 7.50
do... \$ 25.00

Obleke za dečke in suknje najnovije mode po... \$ 3.50
do... \$ 10.00

Naši po \$ 1.50 in \$ 2. klobuki so najboljši v mestu.

Spodnje možke obleke vsake vrste, srajce in druge potrebščine po 50c. 75c. in \$ 1.

Obiščite nas in prepričajte se Na vogalu 14 ulice in Blue Island Ave.

Frank Stonich, prodajalec.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
683 Loomis St. Chicago, Ill.

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

"Glas Svobode" izide vsaki petek
in velja za AMERIKO:

za celo leto \$1.50

za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo leto .....kron 10

za pol leta .....kron 5

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.

Naslov za dopise in pošiljate je
sledeči:

"Glas Svobode"

683 LOOMIS ST. CHICAGO, ILL.

Dopisi.

Tercio, Colo.

Dne 23. okt. 1905.

Prošna Vas, da mi doležete nekoli-
ko prostora v enjenim listu "Glas
Svobode", da nekoliko seznanim ro-
jake z razmerami tukaj živčih Slo-
vencev, Preejsna množica Slovencev
se nahaja v Tercio, Colo. Dela se do-
bro, zaslužek je delu primeren, sam-
omnevedno da se mora trdo delati ka-
kor povsod drugod.

Podporno društvo "Zora" S. N.
P. J. precej dobro napreduje. Želim
in svetujem vsem zavednim Sloven-
cem, da pristopijo v S. N. P. Jednoto,
kdor še ni član iste.

Vsaki delavec je izpostavljen raz-
nim nevarnostim, in nikdo ni gotov
pred nesrečo. Da je v slučaju nesre-
če, z vsem potrebnim preskrbljen,
ako je član kakega podpornega druš-
tva; in ni mu treba nadlegovati roja-
ke s prošnjami za pomoč.

Nadalje opozarjam rojake v Ter-
cio, Colo., naj se čuvajo pred volkom
v ovčji koži, med nami živega petoliz-
nika Fr. D.

V posvarilo rojakom naj omenim
dogodek, kateremu sem bil jaz priča.
Nekoč sta prišla iz dela domov Fr.
D. in A. Š. malo boljše volje kot po
navadi. Vstrel tega je prišlo med njima
do brezpomennega razpora, kar ni
vredno da bi se o tem govorilo. Fr.
D. pa kakor veleizobražen, domišlja-
vi modrijan zatožil je A. Š. pri "bo-
su" da ga je ta hotel vstreliti, ter da
je grozil tudi "bosa" vstreljiti. Na
ta nesramni način je očrnil Fr. D.
svojega rojaka pri "bosu" ter mu
stem požrl delo in zaslužek. Dasirav-
no mu A. Š. ni storil nič žalega ni
z besedami, niti v dejanju.

Kaj sličenega se zna še komu dru-
gemu pripetiti, kdor se mu dovelj ne
vklanja in ne časti.

Omenim naj še, da ta izvržek, kte-
ri si domišlja posebno izobraznost
v tem, da napada člane S. N. P. J. ter
jih nazivlje ude "hudičeve družbe";
s tem dokazuje svojo izobraznost,
ozir. surovost, ktere so le člani "ne-
beške družbe" zmožni.

Bolje bi bilo, da Fr. D. pomete naj-
prvo pred svojim pragom, kajti ako
bodo prisiljeni pometati prizadeti
rojaki, ometli bodo tudi njegova ple-
ča, kakor se je že večkrat dogodilo.

Končno priporočam vsem zavednim
Slovenem, da si naročite delavsko
časopisje, ktero je najboljšje orožje
proti kapitalizmu, ter da združeni v
socijalizmu prej ko slej dospemo na
vrhunce zmage napram našim na-
sprotnikom.

Socijalen pozdrav vsem zavednim
delavcem, Tebi "Glas Svobode" pa
obilo uspeha.

M. P.

Cumberland, Wyo.

Dne 24. okt. 1905.

Cenjeni soarug urednik!

Ni še dolgo tega, ko sem čital v
nam enjenem listu "Glas Svobode"
dopis iz naše slovenske naselbine v
Cumberlandu, Wyo. Toraj prosim, da
zopet priobčite naslednji dopis, žal,
nevesele vsebine: Nemila smrt je po-
kosila iz sredine slovenske naselbine
mlado 29 let staro ženo Ivano Mlinar,
rojeno v Gornjem gradu, Štajersko,
katera je že delj časa bolehal. Zapu-
stila je žalujčega moža in 7-letnega
otroka. Pogreba, kateri se je vršil 26.

okt. v mestu Kemmerer po katoliškem
obrodu, se je nas Slovencev vdeležilo
v precejšnjem številu. Ker mož po-
kojne ni bil član kakega podpornega
društva, in bi mu veliki stroški po-
grebsčine, še bolj sluhšali že dovelj
tužno stanje, smo mi Slovenci nabrali
lepo svoto denarja \$112.20 ter s tem
denarjem omogočili slovesen pogreb.
Vsim darovalcem prisrčna hvala!

Dragim rojakom naj bi bile pogoste
nezgode v svarilo, naj nikar ne opu-
ste prilike pristopiti h kacemu pod-
pornemu društvu, ter naj ne posnema-
jo one lahkomišelnih rojake, kateri se
čestokrat izražajo: "do smrti bom
živel, če samo travo grizem". Niko-
mur ni dano znati, kakšne smrti boče
kdo umrl; mnogo ponesrečencev ne
obležijo kar na mestu mrtvi, temveč
se včasih borijo tedne, mesece ali še
dlje z nezgodnimi mukami in boleči-
njami. Tedaj spoznavajo taki lahkomiš-
ljenci, ko je prepozno, kake koristi
so nam podporna društva.

Za zdaj naj bode dovolj, pa še pri-
hodnjic kaj več, zlasti kar se tiče po-
kojne Ivane Mlinar. J. K.

Cerkev — zbornica.

Ni čudo da vera peša; nekte cer-
kve ozir. duhovniki služijo dandanes
bolj politiki nego bogu; o tem se la-
ko prepriča, kdor posluša pridige ž.
g. Rev. Bilbana iz Elveita v cerkvi
sv. Jožefa v Chisholmu, Minn. Tu se
ne podučuje o boljnih ali cerkvenih
zapovedih, marveč katere časnike
smejo čitati verni kristjani, in v krat-
kem bo dana zapoved ktero gostilno
moramo obiskavati, da zadobimo po-
polne odpustke. S posebno milostjo
bode najbrž izvovljena gostilna "Špe-
harjeve Mice". Mica kar narekuje
pridige Bilbanu in predlaga vpeljati
nove zapovedi, katere naj bi prepo-
vedale obisk gostilne na Lake Str. v
Chisholmu, ter napeljuje vodo na svoj
kamen. Vzlie vsem obljubam ali grož-
njam, ostanemo zavedni Slovenci pri
starem kopitu. Opazovalec.

Sunnyside, Utah.

G. Hiteje sporoča iz Lunnyside,
Utah, da je tam požar uničil v noči
od 26. do 27. okt. dvoje poslopj "U-
tah Fuel Coal Co." in tri stroje za
drobljenje premoga. Premog, ktere-
ga so predelovali v koks, se je dovažal iz
tamošnjih premogokopov. Delavci so
se pred kratkim še nadjali obilnega
posla, dozidavale so se nove peči za
koks, in napeljal se je vodovod več
milj daleč; sedaj je pa požar uničil
lepe nade, in preteklo bode več časa,
da se iste urednično.

Prebivalstvo mesta New York.

Po zadnjem ljudskem štetju meseca
jun. t. l. ima mesto New York 4,014,
304 prebivaleev. Leta 1900 je mesto
štelo 3,437,200, in leta 1890 — 2,507,
414 prebivaleev. Cela država New
York pa šteje 8,066,672 duš.

Somišljeniki naročujte in
priporočujte "GLAS SVOBODE".

Nad 30 let
se je obnašal
Dr. RICHTERJEV
SVETOVNI, PRENOVLJENI
"SIDRO"
Pain Expeller
kot najboljši lek zoper
REUMATIZEM,
POKOSTNICO,
PODAGRO itd.
in razne reumatične
neprilike.
SARNO; 25ct. in 50ct. v vsah lekarnah
all pri
F. A. Richter & Co.
215 Pearl Street,
New York.

Priporočam vsem rojakom
svojo moderno gostilno, kjer
točim vedno sveže pivo, naj-
finičše žganje in likerje in pris-
tna, naravna vina
Sprejemam rojake tudi na
stanovanje in hranj.

John Mlakar,
60th. & Greenfield Aves.
West Allis, Wis.

Vsem rojakom priporočam
svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 163 Reed St., Milwaukee, Wis.

Postrežba točna in solidna.
Vsak potujoči Slovenec dobro do-
šel!
C. HOFBAUER.

POSEBNI OGLAS.

Nova prekomorska črta—Sredozem-
sko in Adrijansko morje. —

Cunard Line.

ustanovljena leta 1840.

Velikanski novi brzoparnik

"CARONIA"

676 čevljev dolg, nosi 21,000 ton in
ima 21,000 konjskih moči, ter je edini
največji parnik na svetu. Pluje iz
New Yorka, 9. jan. in 27. feb. 1906.

S 26. aprilom 1904 so pričeli pluti
parniki Cunard Line iz New Yorka pre-
ko Neapolja v Trst in Reko.

Parniki plujejo iz New Yorka:
Pannonia (nov parnik z dvojnimi vija-
kom, 9,851 ton), dne 1. nov. t. l.
Carpathia (nov parnik, z dvojnimi vi-
jakom), dne 21. nov. t. l.
Slavonia, (nov parnik, z dvojnimi vija-
jakom, 10,605 ton) dne 5. dec. t. l.
Se iščejo agentje!

John. J. Dwyer

679 Blue Island Avenue.

Gostilničar

se priporoča Slovenem in dru-
gim Slovanom v obilna obisk
Postrežba točna in solidna
J. J. Dwyer, 679 Blue Island Ave.

NAJEMNIK & VANA,
IZDELOVALCA

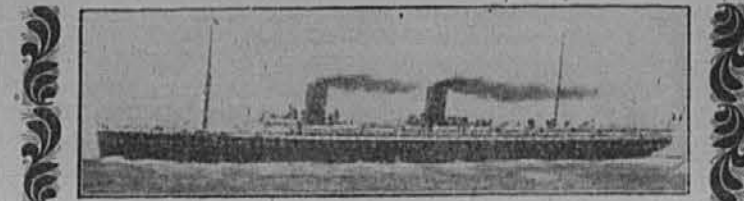
sodovice mineralne vode in drugih
neopojnih pijač.
82-84 Fisk St. Tel. Canal 1405

PIJTE
GRMNO VINO TRIGLAV
in
želodčno greničico Ban Jelavič, ki
se izdeluje 568 W. 18 St. Chicago.
Triglav Chemical Works.
išče se poštene agente
po vseh mestih.

Kdor hoče kmalo dospeti na Kranjsko, Koroško, Spodnje Šta-
jersko ali v Istrijo, naj se posluži parnikov francoske družbe

Compagnie Generale Transatlantique.

LE 6. DNI NA MORJU.

**Parniki plujejo iz New Yorka vsak četr-
tek ob 10. uri dopoldan.**

Glavni agent za Ameriko in Canada
na 32 Broadway St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni agent za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Slika predočuje zlato damsko uro (Gold
filled.) **JAMČI SE ZA 20 LET.**

V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek
—Elgin ali Waltham. **\$14.00**

V obilo naročbo se priporoča vsem Slo-
vencem in Hrvatom dobro znani

Jacob Stonich,

72 E. Madison St.
Chicago, Ill.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri
NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

BRATJE DELAVCI!

Cene delnicam grejo čimdelj višje.

Nasiga noviga parobrodniaga društva parobrod "Brooklyn", je v evropskih vodah pokazal kraseno
prosperiteto. Z redno plovitbo je družba pričela v začetku meseca oktobra t. l. Radi tega so
tudi cene delnicam poskočile. Še je čas, da si vsaki delavec lahko prikrbi delnice in tako postane sotrud-
nik tega ogromnega podjetja. Ne odlašajte! Kupite kolikor morate deluje, dokler se še po \$5.00

FRANK ZOTTI & CO.

Na zahtevo dajemo vsakomur pojasnila.

Ta kupon izrežite, napišite in ga pošljite z denarjem na spodaj omenjeni naslov.

Vsaka delnica je vplačana popolnoma, in se nemore več vplačati.
(Incorporated under the laws of the State of Maine)

Frank Zotti Steamship Company.

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2,000,000, od katerih je že
\$1,500,000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod:—

S tem predplačam na.....delnic Frank Zotti-jeve parobrodne družbe po \$5.00
komad, in Vam pribigbno pošljem svoto od.....dolarjev, katero upotrebite v zgoraj
povedano svrho, in delnice mi prej ko mogoče dopošljite.

S tem se razume, ako predplače prekoračijo preje navedeno glavnico, da mi zgornjo svoto vrne-
te v celem znesku.

Ime.....

Ulica in št.....

Mesto in država.....

Dne.....190....

Ceki, menice (trate) in poštne nakaznice naj se pošiljajo direktno na:

Frank Zotti S. S. Co. 108 Greenwich St. New York, N. Y.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.

Tajnik: MARTIN KONDA, 683 Loomis St., Chicago, Ill.

Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South, Chicago, Ill.

Nadzor: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.

niki: JOHN VEŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.

MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.

Pomožni: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

odbor: MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

JAKOB TISOL, 343 Fulton St. Pullman, Ill.

Bolniški: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.

odbor: JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.

MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika

Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Društvene vesti.

Društvo "Slavija" št. 1. S. N. P. J. v Chicago, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Naročni dvorani na 587 S. Centre Ave. John Duller, tajnik, 12 W. 25th St., Chicago, Ill.

Bratsko društvo "Triglav" št. 2. "S. N. P. J." v La Salle, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu točno ob 1/2 uri popoldan, v prostorih M. Kumpa.

Društvo "Adrija" št. 3. "S. N. P. J." v Johnstown, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako zadno nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan na 725 Broad Alley. K mnogoštevilnem vstopu v omenjeno društvo vabi Odbor.

Društvo "Bratstvo" št. 6 S. N. P. J. v Morgan, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v prostorih br. Fr. Miklaučiča na Sygen. Odbor.

Društvo "Orel" št. 19 "S. N. P. J." v Stone City, Kans., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. Ignac Pečnik, tajnik.

Društvo "Zora" št. 25 S. N. P. J. v Tercio, Colo., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu. Odbor.

Društvo "Bratje Svobode" št. 26 S. N. P. J. v Cumberland, Wyo., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu, in sicer ob 2. uri popoldan v mestni dvorani.

Društvo "Bled" št. 17 "S. N. P. J." v Lorain, O., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v prostorih brata Vrbanke. Alexander Seichnitzer, tajnik, 578—10th Ave., Lorain, O.

Društvo "Edinost" št. 12 "S. N. P. J." mesečne seje vsako prvo sredo v mesecu ob 8 uri zvečer v Murray Uper House. M. Zigel, tajnik, P. O. Box 127 Murray, Utah.

Društvo "Zarja" št. 15 "S. N. P. J." v Ravensdale, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako zadno nedeljo v mesecu, v dvorani g. F. Ludovika v Ravensdale, Wash. Odbor.

Slovensko narodno bratsko podporo društvo "Bratstvo Naprej" št. 9. "S. N. P. J." v Yale, Kans., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10 uri dopoldan, v slovenski Narodni dvorani pri sob. Dolari. Frank Levec, tajnik.

Bratsko društvo "Sokol" št. 20 "S. N. P. J." v Ely, Minn., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v prostorih br. Jos. Seliškarja. J. Somrak, tajnik, Box 62 Ely, Minn.

Društvo "Orel" št. 21 "S. N. P. J." v Pueblo, Colo., ima redne mesečne seje vsako prvo nedeljo, in vsako prvo po 15. vsakega meseca v dvorani M. Kochevarja 1217 Eller Ave. Odbor.

Društvo "Edinost" št. 23 S. N. P. J. v Darragh, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu, v dvorani Wm. Slingerja v Eveningtown, Pa. Odbor.

Bratsko društvo "Sokol" št. 11 spadajoče v "S. N. P. J.", v Roslyn, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu pri br. Ivan Malenšek-u. Odbor.

Društvo "Trdnjava" št. 10 "S. N. P. J." v Rock Springs, Wyo., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9 uri dopoldan. Ivan Lebor, tajnik.

Društvo "Danica" št. 22 S. N. P. J. v Trimountain, Mich., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu. Matija Likovič, tajnik.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljico. Vsi dobro došli!

Hermanekov Angelika balzam je najboljše krepilo.

Kedar telo slabi in se njega moč čimdalje boljbolj zmanjšuje tedaj potrebuje železce krepila za prebavljenje, da ojači čreva in ledvice Hermanekov angelika balzam se proizvaja le iz korenin, zelišč in izbranih rož, ki so potrebne za ojačenje telesa in utrditev zdravja. Ako postane kri nečista, se pretaka nepravilno in postaja razkrojena, telo ne dobiva dovolj jakosti, torej slabi in razpada, pristopno je boleznim, nervoznosti, slabemu prebavljenju, izgubi slasti do jedil, nespečnosti.

Poleg se pa prikazujejo še druge bolezni, ki imajo svoj izvor le v slabi krvi, n. pr. mrzlica. Hermanekov angelika balzam je najboljši kričistilec in krepilo, ki vedno pomaga, ako telo slabi.

Cena 75c; po pošti 85c.

Izdružuje in prodaja edino

J. C. Hermanek, lekarnar,
585 So. Centre Av. Chicago Ill.

Odpri sva moderno urejeno gostilno na 156 Desplaines ulici in voglu Austin Ave.

kjer bodeva točila piyo prve vrste, pristna naravna vina in izborna žganje.

Unijsko smodke na razpologo.

V obilni poset se priporoča vsem rojakom, brata

Polanšek brata.

P. Schoenhofen Brg. Co's.

Najboljše pivo je

Edelweiss

Se prodaja povsod.

Phone Canal 9 Chicago, Ill.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarto).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

Kdor želi postati forman

mu priporočam najnovejši SLOVENSKO-ANGLIŠKI REČNIK, kateri je jako razumljivo sestavljen, in se v najkrajšem času angleščine brez učitelja nauči.

Velikost žepne knjizice, cena ji je samo 60centov katere se lahko v poštinih znamkah naročilu pridene.

V. J. Kubelka,
99 Dearborn St. Chicago, Ill.

RODOVITNA

COLORADA

In se doseže skoz

Denver & Rio Grande R.R.

"Najlepša najboljša razgledna pot celega sveta."

Colorado ima rodovitne doline, naravne prikazni tem jednake se ne dobi nikjer drugod pod solcem. Smehljajoča polja zibajočega se žita, drevesa pa se lomljejo pod težo sladkega sadja, brez številne črede živine in ovac se vidijo povsod ako se pelješ skoz ta razgledni paradiz na zemlji. Informacije glede vožnje, zemljevidi in literatura se dobe prosto na zahtevo.

S. K. HOOPER, G. P. & T. A. R. C. NICHOL, General Agent
Denver, Colo. 242 Clark Str., Chicago.

Mesečna razprodaja oblek za moške in dečke.

Ta razprodaja obsega veliko zalogo suknj in oblek najboljšega dela, iz najfinjših biaga in najnovejšega kroja, katere ti bojo gotovo ugajale pot temi nizkimi cenami. Nasledne cene so samo za ta teden, radi tega ne opustite priložnosti koja se vam nudi.

PRODAJALCI

John Kremesec in Frank W. Zathurecky. Vprašajte po števil. 12 ali po števil. 3.

Fine moške suknje — iz irskega Frieze — oxford, v sivi ali črni barvi. Od 44 do 52 palcev dolge, podložne z finimi podkladki, navadna cena \$12.00 — \$8.50 in sedaj le .....

Zaloga moških oblek in suknj velikost od 35 do 44, obleke so delane iz trpežnega črnega thibeta. — Suknje posebne dolgosti, delane iz črnega Kerseja, na izbiro po..... \$4.85

Fine črne, Melton moške suknje — popularnega kroja, katere se povsod drugod prodajajo od \$15.00 do \$20.00. — Našecene za mesec november pa le \$12.50

Ruske suknje za male dečke — iz težkiga Meltona ali Frieze, v črni, sivi ali Oxford barvi, z rokavi ali brez rokavov, z svetlimi gumbi. Velikost od \$2.50 do 10 letne, za časa novembrske razprodaje.....

\$2.48 in \$3.45.

Površniki za dečke — od 3 do 8 let — kakor tudi dolge oxford suknje za mladenče od 8 do 15 let. Posebna cena..... \$1.98

Navadne moške obleke, iz čisto volneniga Thibeta — z beneškim podkladkom, velikost 36 do 42. Moderne obleke porabne za vsako priložnost. — Samo za..... \$7.50

Moške obleke z navadnim ali z dvojnim oprsem — iz črnega worsted in kašmirja, težke in tople, kakor tudi trpežne za močne in velike ljudi, velikost 36 do 42. Tvoja izbira — skoz te razprodaje — \$10.00 le.....

Obleke in suknje za mladenče — velikost od 14 do 20 let, z navadnim ali dvojnim oprsem, delane iz modrega Serge, Worsted ali Kašmirja. Fine dolge in popolne suknje, tvoja izbira po..... \$7.95

Dr. Kolacek & Co.
553, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

Vesti iz jugoslovenskih pokrajin.

— Praznoverje v katoliški cerkvi. Kako nesramno kupéjijo je od nekdanj uganjala katoliška duhovščina z relikvijami, dokazuje inventar, ki ga je sestavil list "Fortschritt". Potemtakem hranijo v katoliških cerkvah celega sveta sv. Andreja 5 trupel, 6 glav, 17 rok in nog; sv. Antona 4 trupla in še eno glavo posebej; sv. Ano 2 trupli, 8 glav, 9 rok; sv. Barbare 3 trupla, 2 glavi; sv. Bazilija 4 trupla, 5 glav; sv. Blaža 1 truplo, 5 glav; sv. Klemena 3 trupla, 5 glav; sv. Eligija 2 trupli, 3 glave; sv. Štefana 4 trupla, 8 glav; sv. Jurja 30 trupel; sv. Helene 4 trupla, 5 glav; sv. Hilarija 8 trupel; sv. Janeza Krstnika 10 glav; sv. Julijane 20 trupel, 26 glav; sv. Leodegarja 5 trupel, 10 glav, 12 rok; sv. Pankracija 30 trupel; sv. Lukeža 8 trupel, 9 glav; sv. Filipa 3 trupla, 18 glav, 12 rok; sv. Boštjana 4 trupla, 5 glav, 13 rok itd. Sv. Dionizija sta popolni trupli v Saint Denisu in St. Emmeranu, a vrhu tega kažejo njegovo glavo v Pragi in Bambergu In ljudstvo je taka za t e l e b a n o., da pri tem prav nič ne misli, temuč slepo veruje. V Moguncu kažejo srajco device Marije, ki jo je imela na sebi, ko je rodila Jezusa. Pa še večje ne verjetnosti se hranijo v katoliških cerkvah kakor: perutnica nadangela Gabrijela, meč in ščit nadangela Mihaela; nekoliko Kristusovega diha v škatljici, žarek zvezde, ki je svetila trem modrim v Betlehem; malo besede, ki je meso postala; par zdibljajev sv. Jožefa, kadar je stružil grčav les itd.

— Gradec 21. oktobra. Danes je deželni zbor opravil prvo branje socialnodemokratskega predloga glede volilne reforme in se je predlog odkazal pristojnemu odseku.

— Častnik padel v morje. — Ko se je vežbal del eskadre avstroogrške mornarice pri Malem Lošinju, se je pripetila na vojni ladiji "Sveti Jurij" velika nesreča. Z vzvišenega mesta na ladiji je padel neki častnik. se udaril ob rob ladije ter padel v morje. Trupla še niso našli.

— Praga 20. oktobra. Pri dopolnilni volitvi v državni zbor iz splošne kurije v Liberecih je bil izvoljen dr. Viktor Adler.

— Tiskovna svoboda na Hrvatskem. Vlada hoče s skrajnim nasilstvom zatreti vse opozicijske časopise na Hrvatskem. Zlasti sta ji trn v peti "Pokret", glasilo hrv. napredne stranke, in "Novi Srbobran", organ srbske samostalne stranke. Zadnji teden še ni preteklo dan, da bi ta lista ne bila konfiscirana! — Zares krasno razmere vlada v Avstriji!

— Katehet oproščen radi nenravnih dejanj. V pondeljek 22. okt. se je vršala v Gorici druga razprava proti katehetu Josipu Collogarisu iz Gradišča ob Soči. Obtožen je bil nenravnih dejanj na učenkah in pri prvi razpravi obsodjen v pet mesečno ječe. Kasacijski dvor je pa odredil novo razpravo. Pri tej je bil Collogaris obtožbe — oproščen! Klerikalna "L Eco" je radi tega vsa iz sebe. Imenuje Collogarisa "questo zelante sacerdote" (ta vnet goreč duhovnik), mu čestita in vzklika: "Siamo in Austria, non in Russia!" Da, res smo — v Avstriji kjer je kaj tacga mogoče!

— Krščanska prijaznost. Pred nekaj dnevi se je ustrelila v Ljubljani Lucija Praček. Zdravniško spričevalo je pričalo, da je bila nekoliko umobolna in da si je vsled tega vzela življenje. Sorodniki so prosili, da bi se umrli zvonilo, kakor običajno in da bi se ji dovolil cerkveni pogreb. Gosp. Flis je kot škofov namestnik tej prošnji le deloma ustregel. Ali

nekaj družega je, kar moramo pribiti. Ko je bila sorodnica umrlega dekleta pri g. Flisu, je ta rentočil, da je bila pokojnica razuzdana in pokvarjena deklica, kuharica v šentjakobskem župnišču pa je celo pravila, da je bilo deklica v drugem stanu. Vsled tega so sorodniki provzročili, da je g. dr. Oražen umrlo deklice ginekologično preiskal. Dr. Oražen je konstatiral, da umrlo deklice ni bilo v drugem stanu in da je bilo še popolnoma nedolžno. Kako more g. Flis tako deklice imenovati razuzdano in pokvarjeno žensko?

— Javni ljudski shodi za splošno volilno pravico so se vršili v nedeljo, 26. okt. v Škofji Loki, Kropi, Kamni gorici in v Medvodah.

— V škofovih zavodih je 45 Gोजenjecev, 26 Dolenjcev in 20 Notranjcev. Po 400 K jih plačuje 24, brezplačno je sprejetih le 7, ostali plačujejo po 300,200 in 100 K. Kakor je videti iz tega, so ostale škofove obljube prazne da se bodo sprejemali obče dijaki zastoj.

— Nov udarec ljudski šoli. — Novi učni red, o katerem smo na kratko že govorili, je nov udarec ljudski šoli. Na versko stran je nagnjen ves, ter še bolj po klerikalnih intencijah prikrojen nego je bil prejšnji. Najhujše za šolo je to, da je dvignen duhovnik v šoli mnogo višje nego po prejšnjem redu. Disciplinarna preiskava proti učiteljem veronauka se sme uvesti samo z dovoljenjem cerkvene oblasti. S tem ima duhovnik vso oblast nad učiteljem. Karkoli bo hotel, bo počel z njim, ga dražil, mu nagajal, hujskal ljudi proti šoli. — Kam pa naj se pritoži učitelj? Cerkevni oblasti morda? Če se še tako pritoži, ne bo uslišan, ker vran vranu ne izkljuje oči. Cerkevna oblast ne izroči nijednega. Učiteljestvo se lahko pripravlja na nove boje s prešerno duhovščino. — Tudi verske vaje so predpisane. Zaukazano je, da se jih morajo udeleževati učenci in učitelji. To je naravnost v nasprotju z državnim temeljnim zakonom, po katerem se ne sme nikogar siliti k izvrševanju verskih dejanj! Pa kaj ni vse mogoče v Avstriji! Je pač treba trdega boja za vsak kosček svobode v tej klerikalni Avstriji. In za šolo je treba še posebno trdega!

— Trgovina z dekleti. — Na glavnem zborovanju avstrijske zveze proti "belemu suženjstvu" je poročila tajnica Tu pa o potrebi akcije proti trgovini z dekleti preko Aleksandrije. Zlasti v Trstu so potrebne trde odredbe, ker tam je pravi centrum za izvoz ljudskega mesa. Dekleta, ki pridejo v Trst iz Ogrske, iz planinskih krajev, iz Galicije in Češke, odpošiljajo iz Trsta v Azijo, Afriko, na vstok. Največ takega blaga pride iz Ogrske, Nadziranje v tržaški luki je strahotno pomajkljivo; baje je odredilo namestništvo potrebno, da bo nadziranje strošje.

NAZNANILO.

Rojakom priporočamo našega zastopnika Frank Budno, ki se mudi na potovanju. Dotičnik ima pravico nabirati naročnino za "GLAS SVBODE", sprejemati naročila za knjige in oglase.

Upravništvo "GLAS SVBODE".

Knjiga "OPATOV PRAPOR-ŠČAK," spisal F. R. je izšla. Ta zanimiva zgodovinska povest je izšla kot podlistek v "Slov. Nar." in "Glas Svob". Knjiga obsega 211 strani in stane 50c. poštnine prosta.

Kdor želi knjigo prodajati, naj se zgleda za pojasnila pri upravništvu "GLAS SVBODE".

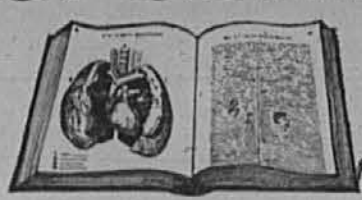
683 Loomis St. Chicago, Ill.

NI ČLOVEKA,

KATERI NE BI BIL ŠE ČITAL V ČASNIKIH, ALI SLIŠAL PRIPOVEDOVATI OD LJUDI O VELIKEM ZNANJU IN SILNI ZDRAVNIŠKI SPRETNOSTI, S KATERO VSAKO BOLEZEN IN VSAKEGA BOLNIKA OZDRAVI SLAVNI

Dr. E. C. Collins M. I.,

ker je ta slavni professor edini zdravnik, kateri je napisal to prekoristno knjigo „Zdravje“, s katero

Knjiga: ZDRAVJE.

je dokazal, da ni človeške bede, trpljenja ali bolezni, katere bi on popolnoma in temeljito ne poznal.

Zatoraj! Rojaki Slovenci, mi Vam priporočamo, da se, ako ste ne-močni, slabi ali bolni, obrnete edino le na **Dr. E. C. Collins M. I.,** ker Vam on edini garantira, da Vas v najkrajšem času popolnoma ozdravi, bodi si katere koli notranje ali zunanje telesne bolezni, kakor tudi vsake:

Tajne spolne bolezni moške in ženske.

Ozdravljen. Reumatizma in kronične bolezni želodca. **Ozdravljena glavobola, belega toka in bolezni notranjih ženskih organov.** **Ozdravljen: kašlja, slabine in jetike.** **Ozdravljen: živčne bolezni, pokvarjene krvi in izpadanja las.**

Mark Lepetich, Olga, La.

Alojzia Slama, Clarkson, Nebr.

Janez Zabukovec, Box 86 Butte, Mont.

John Krnac, Box 14 Connorville, O.

Poleg teh imamo na razpolago še 74 stotine pismenih zahval, katerih pa radi pomnjkajnja prostora, ne moramo tu pribiti.

Rojaki! Predno se obrnete na kakega drugega zdravnika ali zdravniški zavod, pišite po knjigo **zdravje** ter pismu priložite nekoliko znamk za poštino, nakar Vam takoj dopošljemo to knjigo zastoju. V knjigi najdete natanko opisano Vašo bolezen in nje uzroke in kadar Vam je vse natanko znano, bode te ložje natanko opisali svojo bolezen in čim gotoveje ozdravili.

V VSAKEM SLUČAJU toraj natanko opišite svojo bolezen, koliko časa traja, koliko ste stari in vse glavne znake in to v svojem maternem jeziku, ter pisma naslavljajte na sledeči naslov:

Dr. E. C. COLLINS

MEDICAL INSTITUTE,

140 West 34th Street, NEW YORK, N. Y.

Potem smete biti z mirno dušo prepričani v kratkem popolnega ozdravljenja. Zavod Dr. E. C. Collins-a je odprt od 10 ure dopoldne do 5. popoldne.

NAZNANILO.
Slovenec in bratom Hrvatom najtopleje priporočava, po starokranjskem okusu delane **SMODKE.** Fino izdelane viržinke po najnižjih cenah. Zunanja naročila sprejmljeva z posebno točnostjo poštnine prosto. Vsa naročila naj se noslovijo na **BAHOVEC BROS.** 567 So. Centre Ave Chicago, Ill.

LIEBICH Slovenski fotograf poznat mej Slovenci že mnogo let izdeluje najlepše velike in male slike po najnižjih cenah. 80-86 Euclid Ave. CLEVELAND, O.

Niže podpisani priporočam Slovenecem, Hrvatom in drugim bratom Slovanom svoj lepo urejeni **SALOON** z dvojnimi kegljiščem in biljar na razpolago. Točim sveže pivo, domača in importirana vina, fine likerje in prodajam izvrstne smodke. Prost prigrizek vedno na razpolago. **John Kumar,** na vogalu Laflin in 20 ulice in Blue Island Ave. Chicago, Ill.

Telefon urada Main 39. Telefon stanovanja 228-Y. **Dr. F. E. Hicklin** La Salle, Ill. Se priporoča tu živečim Slovanom. Urad ima nad Strausovo prodajalno. **Ozdravljenje oči je moja posebnost.**

ROJAKI POZOR! 1000 mož potrebujeva v

Silver Saloon 461-463, 4th St. San Fran. Cal. za piti fino Wieland-ovo pivo, kalifornijsko vino in najboljše žganje in kaditi najfinejše unijske smodke. Prigrizek prost in igralne mize na razpolago. Rojaki dobe hrano in stanovanje. **BRATA JUDNICH,** San Francisco, Cal.

Naznanje. NAŠIM SLOVENSKIM PRIJATELJEM IN ODJEMALCEM. Dasi je božič ali sveti večer še daleč, vendar pa je čas omisliti si božična darila. n. pr. iz vrste fotografij. Veliko, ali večina Slovencev ima prijatelje, sorodnike v stari domovini katere brezdomno najlažje iznenadijo, ako jim pošljejo svojo sliko ali svoje družine. Radi tega ne odlašajte na zadnji dan ampak obiščite nas takoj v prvi priložnosti. Tudi se Vam zahvaljujemo za vso prejšnjo naklonjenost upajoč, da bode te cenili in vpoštevali naše točne in cene postrežbe, sedaj namenjene edino le za naše slovenske prijatelje in odjemalce, katerih napredek in vstrajnost je naša zahvala, ostajam z veleštovanjem

391-393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. Chicago, Ill.

Nazdar rojaki! Slovenecem in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni **Saloon** Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago. Za obilen poset se priporočava **brata Košiček** 590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

NOVA MODA JESENSKIH IN ZIMSKIH OBLEK!

Nikjer drugod ne dobite toliko zolgo raznovrstnih

sukenj in površnikov

Pridite in oglejte si našo zalogo, isto vam razkažemo brezplačno ako kaj kupite ali ne.

Vse naše obleke so delane po najnovjši modi, okusno in trpežno.

Suknje z enim ali dvoj- \$ 6.00
nim oprsem po..... \$ 25.00

Površniki najnovjše \$ 7.50
mode po..... \$ 20.00

imamo posebne obleke
v zalogi za majhne, ve-
like kakor tudi za na-
vadne ljudi.

ODÉVNI
ATLAS
SPOLEČNOST

Na vogalu 18. ulice in Blue Island Ave.

Mirko Vadjina

priporoča bratom
Slovincem svojo
BRIVNICO.

390 W. 18. St. Chicago.

Največja slovanska trdka

Emil Bachman,

580 So. Centre Ave. Chicago.

Izdeluje društvene zmake, gumbe, zastave in druge potreščine.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače—"atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC
617 S. Center Ave. blizo 19
ulice CHICAGO, ILL.

RAZNO.

—Brez denarja tudi čudežev ni. Glasilo sarajevskega škofa "Vrhbosna" pripoveduje, kako čudodelna je mati božja v Komašini pri Tešnju, da pribajajo k njej po pomoč tudi pravoslavni, mohamedani in židje, seveda ako — plačajo. Kako je mati božja čudodelna, tako zahteva tudi točnost v plačilu. Tako je privedel neki mohamedan k Mariji svojega brata, ki je bil božjasten. Obljubil je poslati materi božji vsako leto na dan velike Gospojnice poseben dar. In takoj je brata božjast zapustila. Zviti Turek pa je mislil, da je krščanska mati božja pozabljiva kakor kak sultanov sodnik ter drugo leto že ni več poslal obljubljenega daru. Takoj se je bratu vrnila božjast. Ves prestrašen je priteknel mohamedan vprašat katoliškega duhovnika, ali bi bila mati božja zadovoljna, da ji letos pošlje skupno darilo za dve leti, čemur je duhovnik gotovo pritrtil, ali se mu spregledale "zamudne obresti". "Vrhbosna" ne pove.

—Misijskiar— ljudožerec. Dokaz, da vera ne napravlja človeka kulturnega, je misijonar Daniel Flic Wilberforce, ki so ga ravnokar zaprli v angleški zapadni Afriki, ker je postal — kanibal. Wilberforce, ki je bil rojen v Afriki, a za misijonarja vzgojen v Ameriki, je prišel v Afriko obiskat svoje sorodnike. Vrnitev v domovino pa je obhajal s tem, da je jedel z divjaki človeško meso. Zelo priporočljivo za razširjevanje edino zveličalne vere!

— Največji pešec v nemški vojski. V telesno stražo nemškega cesarja je uvrščen letos 22letni mladenič, ki je največji vojak nemške vojske. Visok je 2.39 m, čez prsi meri 119 cm. tehta pa 255 funtov. Zadnji čas imajo Nemci zmerom kaj posebnega!

— Lurška voda. Nekidunajski zdravnik piše v "Arztliche Reformzeitung": "Poklicali so me nedavno v hišo premožnega obrtnika, kjer sem dobil tri otroke na ošpicah bolne. Vsi trije so imeli za-lepljene in vnete oči, da sem se naravnost prestrašil. Opozoril sem mater, da je resna nevarnost za oči otrok ter ji naročil, naj jim trikrat na dan izmije oči z mlačno raztopino hipermangano-kislega kalija. Razložil sem ženi temeljito, kako mora to storiti. Tedaj pa me je samozavestno prekinila; "Jaz imam nekaj mnogo boljšega kakor so vaša zdravila zjutraj in zvečer poškopim otrokom oči z lurško vodo, ta vse ozdravi." Pri tem mi je pokazala steklenico z umazano vsebino, ki me je prestrašila. Predznil sem se, da sem imenoval vsebino z besedo, ki jo je umazana tekočina zaslužila. Toda slabo sem naletel. Postala je v obrazu rdeča kakor puran ter kričala, da me ovadi sodišču, to je božje preklinjanje, mi bo že pokazala, to je sramota za krščanskega zdravnika itd. Storil sem, kar mi je kazalo najbolje, vzela klobuk ter rekel ženi, naj kliče k otrokom kogar hoče. Ali je našla tovariša, ki je odobril njeno zdravljenje, ne vem. Toda — mogoče je vse.

— Krščanska usmiljenost. V Lurdu sta si kupila zakonska Ron-baud na nekem griču od kongregacije, ki je upravljala to slovečo božjo pot, kos zemljišča, na katerem sta si postavila gostilno ter tako živela od romarjev. Po razpustu kongregacij pa je prevzel upravo gatiš virov v roke škof Schœpfer, ki si je v bližini gostilne postavil razkošno vilo. Ker so mu bili gostilniški ljudje premalo elegantni sosedje, ponujal jim je najprej, da jim odkupi hišo. Ko pa se mu je ponudba zavrnila, je kuhal grdo maščevanje ter končno

potegnil okoli in okoli gostilnevisok zid brez vrat, tako da morajo gostilniški ljudje plezati polestvah, ako hočejo iz svoje trdnjave med ljudi. In čudno, sodne inštanice so na škofovi strani, češ, da sme na svojem posestvu delati, kar hoče. Seveda ne pride v gostilno nihče več, ker se nikomur ne ljubi plezati po visokih lestvah.

— Gjur 19. oktobra. Tukajšnja skladišča žita je uničil požar. Zgorelo je 3200 metr. stotov žita. Skode je 100.000 kron.

— Orel odnesel otroka. Iz Zeneve se poroča, da je blizu vasi Courmayeur napadel velik orol nekometico, ki je ašla 2 letnega otroka ter ji hotel iztrgati otroka. Žena je obupno odbijala orla, ki pa se je vedno vračal, dokler ji ni končno res otroka iztrgal ter odletel z njim v gorovje. Mati je pribežala domov vsa opraskana in raztrgana, nakar se je takoj nad 50 mož odpravilo v gore iskat orla in otroka, a vse iskanje je bilo zaman.

Listu v podporo.

M. K. \$0.60

Japonci v Združenih državah.

Japonska vlada je poslala več izvedencev v Zdr. države, da se priučijo kako Amerikanci vlagajo meso v klavnicah. Misleč, da bi svoje ljudi prepričali o tem, da b jedli meso mesto riža, katera je pri njih glavna jed. Pri nas pa to ravno prevladuje, ameriško ljudstvo je preveč mesa, več kot ga telo vžiti zamore, in več kakor ga potrebuje. To pa je vzrok raznim boleznim, kakor bolezen na krvi nervoznost itd. Resnica pa je, da imamo Trinerjevo zdravilno grenko vino katero takoj pomaga in ozdravi vsakojake bolezni. Kar pa želimo je to, prepričati naše ljudi, da jedo kar mogoče malo mesa, posebno oni kateri nepravilno teškiga dela in kateri ne dobivajo zadosti čistiga zraka.

Trinerjevo zdravilno grenko vino regulira in ojači želodec, da postane krepkeji za delo. Daje tek do jedi, mirno spanje, redno prebavljenje, ojači mišice, in naredi čisto in močno kri in popolno ozdravljenje.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josip Trineru 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Ako vas prosimo, da paskusite Anchor Pain Expeller proti reumatizmu in drugim boleznim, vas ne prosimo za kak novi poskus. Slava tega zdravila je utemeljena na uspehu. 25c in 50c.

Ako pošljete denar v staro domovino, obrnite se zaupno na M. V. Konda-ta, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.

NAZNANJE.

Na čedno stanovanje z hrano, se sprejmejo štiri slovenski ali hrvaški fantje. Več pove uredništvo "Glas Svobode" na 683 Loomis St. vogal 18. Pl. Chicago, Ill.

DNEVNI KURZ.

100 kron avstr. velj. je \$20 50
Temu je pridjati še 10 centov za poštino.

Podpisani priporočam vsem
bratom Slovanom mojo

Gostilno

dvorane za obdržavanje sej
in zabav.

JOSEPH POLAČEK,
683 Loomis, cor. 18 Pl. Chicago,
(Telefon Canal 7231)

Somišljeniki naročujte in priporocujte svoje časopise.

ZADOVOLJSTVO v ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno čmerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki spospešuje slast do jedi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesa v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

**Dober tek.
Izborna prebavljanje.
Trdno zdravje.**

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo bol zn od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite boleznim.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno greško vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.

Konklave I. 1903.

II.

Obenem so jezuitje s svojimi intrigami proti novi Italiji zakopali papeški državi poleg zasluženega zaničevanja vsega civiliziranega sveta, tudi nasprotje raznih držav, pred vsemi Pruske. Ko so bili Franciži pri Sedanu poraženi, je udarila tudi za papeževo državo smrtna ura. Italijanski kralj je hotel papežu pustiti vsaj en del Rima kot samostojno državo in ukazal je, da zasede njegova armada samo levi breg reke Tibere. Šele ko je kardinal Antonelli, papeževa desna roka, direktno prošil italijanskega zapovednika, naj zasede tudi drugi del Rima, se je to zgodilo. Antonelli se je namreč bal, da bodo papeževi vojniki Vatikan izropali.

Tedaj je bil storjen konec papeški posvetni državi in reči se mora, da je bil ta žalostni konec zaslužen.

Naslednik papeža Pija IX. se je rodil v tistem kotičku cerkvene države, ki je bila domovina jako znamenitih papežev. Njegov oče je bil svoj čas polkovnik v papeževi vojski in potem župan mesteca Carpinetto, njegova mati je bila iz maloštevnitanske rodbine in je imela nekoliko premoženja.

Brata Josip in Vinko Pecci sta prišla že v mladih letih v jezuitsko šolo, a dočim se je starejši brat, Josip Pecci, z veseljem posvetil duhovskemu stanu, se je Vinko Pecci branil, kar je mogel. A branil se je samo nekaj časa, potem pa se je spremenil v fanatičnega klerikaleca. Postal je duhovnik, 4 ali 5 let pozneje kakor njegov vrstniki, a najbrž le da si je zagotovil diplomatsko kariero.

Ko je bil Pecci 28 let star, je postal papeški delegat v Beneventu. Tu je pridno zlagal latinske pesmi, obenem pa z največjo krutostjo preganjal rimske in neapolitanske revolucije, ki so iskali pribežališča v njegovem okraju. Milosti ni poznal. Zlagal je sentimentalne latinske pesmi, obenem pa dal ljudi brez pardona zapirati in obešati. Priznati pa se mu mora, da je bil sicer dober glavar svojega okraja in zato je hitro prišel naprej in postal kmalu najvišji politični uradnik v Perugiji. Toda imel je med višjo duhovščino mnogo sovražnikov, ki so marljivo delali na to, da ga — izpodrinejo. In res se jim je to posrečilo. Kar naenkrat, povsem nepričakovano, je bil Pecci imenovan ne nadškofom damiškem, kakor je upal in želel, nego — nunejem v Bruselju. In njegovi sovražniki so se veselili toliko bolj, ker Pecci ni znal nobene besede frantskega.

Ali Pecci ni bil samo nadarjen, nego tudi marljiv mož. Tri tedne se je noč in dan učil francoško in potem šel v Bruselj. Tam je ostal tri leta in je dokazal, da je bistroumen in dalekoviden politik, spreten diplomat in pravi kavalir najfinejšega takta. Tudi je dokazal, da je sicer zagrižen klerikalec, ali slab duhovnik.

Peccijevi diplomatski uspehi so bili tako veliki, da se ga je začel bati državni tajnik papežev, kardinal Antonelli, in da je začel iznova proti njemu spletakariti. In res se je Antonelliju posrečilo, da je v drugič prestrigel Peccijev kariero. Ravno ko je bil Pecci takorekoč na vrhuncu svojih diplomatskih uspehov, je po Antonellijevem vplivu bil imenovan — škofom v Perugiji. Tu je Pecci kot čisto navaden škof brez vsake dotike z diplomacijo in s papeškim dvorom moral ostati celih 32 let.

Kar je Pecci kot škof v Perugiji mislil in spoznaval kot pravo, to je potem kot papež tudi izvršil. Pred vsem je gledal, da je vzgojil dobro disciplinirano, slepo pokorno in fanatično duhovščino. V taki duhovščini je videl glavno oružje za boj zoper nacionalno idejo in zoper gibanje za združenje Italijo. Znanstveno izobraženih duhovnikov ni maral. Največ je gledal na to, da so bili duhovniki ostri spovedniki, ker se da ljudstvo najlaglje strahovati iz spovednice. Uvedel je za duhovnike stroge eksercicije, jim ostro branil obiskovati gostilne in kavarne, prepovedoval vsako prijateljsko obdavanje s posvetnjaki. Tako si je vzgojil fanatično armado.

Spomladi leta 1859 je šla Italija v boj proti Avstriji. Nadškof Pecci je na stopnicah stolne cerkve v Perugiji blagoslovil zastave prostovoljcev,

ki so šli v boj proti Avstriji. Ali ko se je najprej samo proti Avstriji naperjeno gibanje začelo obračati tudi proti papeževi posvetni oblasti, je Pecci takoj kruto pastopil. V noči od 14. na 15. julija je bila pod Peccijevim oknom večja demonstracija za zedinjeno Italijo. Pecci je poklical 3.000 mož papeževe armade, da uženejo Perugijo, da si je bila vsa mladina pod zastavami kralja Viktorja Emanuela v vojni proti Avstriji in sa Perugijo samo starčki branili. Duhovnik Adam Rossi je Peccija milo prošil, naj prepreči prelivanje krvi, a Pecci je ostal trd. Komaj 200 mož se je uprlo 3.000 možem papeževe armade. Boj je trajal poldnoro uro. Padlo je šest papeževih vojaščekov in 77 ustašev — in potem so začeli papeževi vojaki kot pravi tolovaji ropati, požigati in moriti, da je bila groza. Posebna preiskovalna komisija, ki je poslovala meseca oktobra in novembra 1860 na licu mesta, je dognala strašne reči. Papeževi tolovaji so oropali tudi cerkve in samostane in na altarjih posilili nebroj žena in otrok, med njimi tudi nekaj redovnic, da, posilili so tudi nekaj umorjenih žensk. Umorjenih je bilo 120 oseb. Za tiste papeževe bestije, ki so tako morale in ropale, je nadškof Pecci odredil slovesno mašo-zadušnico in je na katalfalk lastno-ročno zapisal "Beati mortui, qui in Domino moriuntur", žrtve teh živalskih tolovajev pa so bile pokopane kakor psi, ki so za plotom erknili. Vodja teh tolovajev, Schmidt, je bil na Peccijevu priporočilo imenovan za generala, oficirji so dobili redove, papeževi vojaki pa bogate nagrade.

To razbojništvo je Pij IX. drago plačal. Napoleon III. je bil skrajno ogorčen zaradi bestijalnega divjanja papeške armade v Perugiji in ker je obenem prišel na sled zavrtni spletki rimskih kardinalov in jezuitov proti Franciji, ni več ščitil papeža. Posledica tega je bila, da je papež izgubil 15 provincij cerkvene države. Prebivalstvo njegove države je od 3.124.068 duš padlo na 684.791 duš. Vojsna proti papežu je trajala samo 16 dni. Papeža je veljala njegova armada 22 milijonov frankov. A ta armada je v 16 dneh izgubila 6 tisoč konj, 190 topov, 21.000 pušk, 4.000 konj, 18.600 mož, ki so bili ujeti, in vse zastave. Italijani so imeli 579 mrtvih, papeževi tolovaji pa le 113 mrtvih. Ti junaki so znali pač ropati, požigati, moriti in ženske posiljevati, ali moškega boja so se bali in pred Italijani strahopetno bežali.

Sedaj je bil Pecci samo še nadškof v Perugiji, v posvetnih rečeh pa ni imel nič več govoriti, ker je zlagal ta, prej papeška provincaja, spadal k zedinjeni Italiji. Pecci je bil ljut sovražnik te države in ko je 9.000 duhovnikov podpisalo na papeža adresu, naj se nikar ne trga za posvetno gospodarstvo, marveč naj se posveti delu za vero, je Pecci tri duhovnike, ki so bili njemu podrejeni, spodil iz službe in jim prepovedal maševanje, zaradi česar je prišel v kazensko preiskavo, ki pa je bila leta 1862. ustavljena.

Kot sovražnik Italije in fanatičen klerikalec se je Pecci izkazal še pri raznih drugih prilikah. Zlasti po smrti velikega državnika Cavourja se je pokazala Peccijeva nestrpnost. Prepovedal je mašo-zadušnico za Cavourja. Tudi ko je dobil od nadškofa v Firencah brzojavno obvestilo, da je Cavour na smrtni postelji sprejel zakramente in da je umrl kot veren katoličan, ni Pecci odnehal. Šele ko mu je kardinal Antonelli kot papežev državni tajnik ukazal, da mora odjenjati, se je vdal.

Leta 1876. je umrl kardinal Antonelli. Zapustil je 110 milijonov frankov premoženja. Antonelli je bil sin navadnega volovskega hlapca, vsi njegovi sorodniki so bili hlapci, tihotapci in razbojniki. To lepo zlahko je dal povzdigniti v grofovski stan in ji je po smrti zapustil 110 milijonov. Kje je pa kardinal Antonelli dobil to ogromno premoženje? Poštenim potom gotovo ne; to je popolnoma izključeno.

Ker je bil papež Pij IX. mnogo let bolan tako, da se ga je smatralo slaboumnim — imel je vsakovrstne vizije in halucinacije ter si je domišljeval, da zna čudeže delati — je bil kardinal Antonelli neomejeni vladar rimske cerkve in je porabil to priliko, da je nakradel 110 milijonov denarja.

(Dalje prihod.)

AMERIŠKA SVOBODA.

Odkar je predsednik Roosevelt govoril in takorekoč odredil, da se nekaka časnikarska poročila omeji, t. j. stavijo pod cenzuro, so nekateri hitri in nepremišljeni ljudje takoj mislili, da se stem odpravi vsako zločinstvo.

Večje svobodno gibanje, katero skuša temeljna načela ustanovne svobode omajati.

"Večna pozornost je plačilo svobode", in ustava zajamčuje svobodo govora in tiska. Vzlic temu pa se nahajajo sodniki in odvetniki, kateri se vpogibujejo razvneti strasti zapejnega ljudstva, ter zahtevajo, da naj se omeji pozornost časnikarstva in javnega govorjenja.

Vsled tega bi nikdo ne mogel urediti čine in politiko najvišjih uradnikov republike in oddelkov stoječih pod njimi kritikovati. Ravno tako bi nikdo ne mogel odloke in sodbe federalnih sodnih ocenjevati. Ako pride kedaj polovico do tega, na kak način se bojo široke mase ljudstva mogle o stanju javnih predmetov, kateri so mu največjega interesa seznaniti in podučiti.

Zdravi um ameriškega ljudstva je edina zatvornica, da zločinstva še v večji meri, poboji in drugi politični napadi ne poplavijo Zdr. države. Človek politične strasti bodi si kojegakoli prepričanja, ravno tako pokvarjeni zločinec se ne boji smrti, še manj pa katerih postav.

Radi tega ne bodo zakonične postave nikdar zamašile usta ali pa odvrgle zločinec.

Poskus, da se svoboda govora in tiska omeji in sicer v svrhu, da se občinstvo ozir. masi njihove tajnosti prikrivajo, bi ta poskus služil le v to, da bodo bolj nevarni, čeravno v obnem vpoštevanju višji stoječi sloji, zlorabili delovanje države v svoje koristolovske namene, ter se še bolj obogativali kot do sedaj.

Človek, kateri plača delavcu deset tolarjev na teden, za delo, katero je vredno 25 tolarjev, ta razširja socialno revolucijo. Mogočni kapitalisti, kateri se zavezujejo v truste, z namenom porušiti zdravno trgovsko tekmovanje, da uničujejo upanje in eksistence raztoče mladine, ti so razširjevalci revolucije. Bogatince, kateri ima že tisoče in tisoče dohodkov, in kateri še vedno hoče več, pridobivajo milijone in milijone, ter z tem drugim razdira priložnost pridobiti si življenje — ta razširja revolucijo.

Poslanec, ali mož v javnem uradu, kateri s svojim vplivom in svojim uradom namene kapitalistov razširja ravno tako bedo kakor — revolucijo.

Mnogi, da rečemo večina teh vplivnih mož so mnenja, da je vse to pretirano, da delavstvu ne gre baš slabo. V čem pa obstoje pretirane tirjatve? Revnemu delavskemu svetu se šopiri nasproti, svest bogastva in parasitičnega živjanja katerega mu so delavci pridobili.

Ko delavski stan tlačijo suženjski odnosi, ko vendar ima ta stan premalo za živeti, pičlo preveč pa za umreti, vlada med ne delavnimi stanovni neizmerno bogastvo. — Obilnost in zapravljivost. Troti žrejo da pokajo, ko čebele — delavke stradajo.

Pretirane tirjatve delavcev, kateri so se svojega zavžitega stanja začeli zavedati, obstoje v tem, da oni nočejo več izključeni biti v živjanju onoga kar so sami pridelali.

Delavci hočejo gospodarski suženosti konec narediti, oni nočejo pri vsakem gospodarskem polomu biti vrženi v bedo in pomankanje, kakor da bi bili para, za koje miza življenja ni pokrita. Kar oni zahtevajo to je sigurnost obstanka, svobode in blagostanja, katera jim gre pri pametni uravnavi družabnih razmer.

V predstoječim so skrečno podane "pretirane tirjatve" delavcev.

Pravico teh tirjatv tudi najhujši obrekovalec delavcev nemore zanikati — ravno tako je nemore spreminiti.

To je današnja ameriška svoboda — za kogar je.

Somišljeniki naročajte in priporočajte GLAS SVOBODE.

Importiran tobak iz stare domovine. V zalogi imam po 7, 8, 13 in 17 kr. — kakor sport, sultan in damske cigarete. J. VOKOUN, 544 Blue Island Ave.

Slovcem in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za turodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpologo najboljše pijače, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obileu poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

Pozor!

Pozor!

Slovinci.

"Salon" z MODERNIM KEGLJIŠČEM

Sveže pivo v sodčkih in buteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljše in najfinejše unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovcem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Solidne obleke.

Našo največjo pozornost obračamo na izdelovanje solidnih oblek, kar pa pri prodajalcih na debelo pogrešamo, ker kupujejo obleke od tvorničarjev.

Predvsem je treba izbrati fino in trpežno blago in vzeti natančno mero, potem se še le prične z delom. To je pa pri nas v navadi.

Ovratniki izdelani na roke, pavolnata podlaga na ramenih, platnena podlaga na prsih jamčijo, da je obleka izdelana solidno. Take obleke se pa le dobi pri nas, kakor vsakovrstne uniforme, v čigar izdelovanju smo praveči mojstri.

Telefon — Canal 1198

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za moške — za delavnika ali praznika, tedaj se oglašite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave. blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave.

Telefon Canal 476

Uradne ure: do 9. zjutraj od 1. do 2. in od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave: od 10-12 dopoldne in od 2-4 popoldne Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Cemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, močje še popolnoma zdrave zobe? Pušiš jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek

Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.